

MAGYAR LAPOK

+ 3 lei

Taxa postală pl
aprobării Dir. C

ROMANIA

LEU-POSTA

Form
2/1934.

Redactor: Domaszetter Róbert urnak
1-2. BUDAP.

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
V. évfolyam, 262 (1408) szám * Kedd, 1936 november 17

Főmunkatárs:
dr Gyárfás Elemér

Vasárnap ünnepélyesen megnyílt a parlament rendes ülészaka

A királyt lelkes ünnepléssel vették körül a törvényhozó testületek tagjai. Gazdag munkarend a trónbeszédben

Bucuresti. Saját tud. Vasárnap a szokott ünnepélyességgel nyitotta meg Károly király a parlamenti ülészakot. A képviselőház ünnepi díszben várta az uralkodót. A képviselők és szenátorok frakkba öltözve, rendjeikkel ékesítetten árasztották el az üléstermet. A diplomáciai páholyban díszes öltözeteikben az összes bucaresti külképviselet vezetői, élükön Cassulo, az új pápai nuncius. A páholyokban az előkelő világ hölgyei. Déli 12 órakor mindenki elfoglalta helyét az ülésteremben.

A többség csaknem teljes számban volt képviselve. Az ellenzéki vezérek közül azonban hiányoztak Bratianu György, Maniu, Iulian, Lupu és Averescu tábornagy. A Magyar Pártot Gyárfás Elemér szenátor és Gál Miklós képviselő képviselték. 12 óra 5 perckor bevonultak az ülésterembe a vezénylő tábornokok és a miniszteri széksorok emelvényén állottak fel, szemben a baloldali széksorokkal szokták elfoglalni. Néhány perc múlva az elnöki emelvényen megjelentek a miniszterek Tatarescuval az élükön s kisvártatva felhangzott a háznagyi bejelentés:

— Öfelsége, a király!

Az uralkodó díszes egyenruhában lépett be s mélyen meghajolt a nemzet képviselői előtt. Hosszú ideig tartó óváció fogadta. A király mosolyogva, tekintetét az összegyűltek jártatva, időnként egy-egy könnyed meghajlással vizsgálgatta az egetverő ünneplést, ami meg-megújuló éljenzéssel sokáig nem akart lecsillapodni. Végre mély csend következett be. Tatarescu átnyújtotta a trónbeszéd szövegét, amelyet az uralkodó emelkedett hangon, tapsoktól és éljenzésektől félbe-félbeszakítva, olvasott fel.

A trónbeszéd az eddigi törvényhozó munka eredményéről

Szenátor urak!

Képviselő urak!

Boldog vagyok, hogy ismét az ország reprezentánsai között lehetek, a jelenlegi törvényhozó országgyűlés negyedik rendes ülészakán. Elégtétellel állapíthatjuk meg ma, hogy kormányom erőfeszítései szoros együttműködésben a parlamenttel, gyümölcsözőek voltak a nemzeti élet minden területén s lehetővé tették az állandóság és folytatatóság kormányzatának fenntartását, amely egymásután oldotta meg a nehéz kérdések sorozatát.

Az adóstartozások csökkentése, a költségvetési egyensúly biztosítása, a közhitel újjáremetése, a közigazgatási élet állandósodása, a közlekedési utak javításának megkezdése, közművelődési, társadalmi és egészségügyi jellemező beruházások, a szövetkezeti élet újjászervezése, a szakmai kamarák újjászervezése, a mezőgazdaság fejlesztése, a mezőgazdasági termények értékesítése, az ipar serkentése, a

nemzeti munka védelme, a falusi és a szakmai oktatás megerősítése, az ifjuság új fegyelmző keretek közé való helyezése, törvényegységítés, a hadsereg felszerelése, — ezek a fő megvalósítások, amelyek elhatározó lépést jelentenek államunk megerősödésében. Hasonlóképpen

Uj törvényjavaslatok. Uj beruházások a hadseregbe. A külpolitika ingadozás nélküli régi iránya

A trónbeszéd a következőkben az új törvényjavaslatokról szólt. Ezt mondta:

Hogy kitűzött munkarendje megvalósítását folytassa, kormányom az önök megvitatása alá terjeszti azokat a törvényjavaslatokat, melyek hivatása az, hogy a megkezdett újjáépítési munkát befejezze. A törvényhozó testületeknek a már előterjesztett és a törvényegységítésre vonatkozó javaslatokon kívül az önök megvizsgálása alá kerülnek a miniszteri felelősségről és a közvagyon védelméről szóló javaslatok, amelyek hivatottak arra, hogy megerősítsék a törvényes és az erkölcsi rendet az államéletben.

Hasonlóképpen tárgyalás alá kerül a sajtó-törvényjavaslat, amely összhangba hozza az írás szabadságának elvét az írás felelőségének elvével, ami nélkül a sajtó nem tudja teljesíteni hivatását.

Azután meg kell vizsgálni a mezőgazdasági biztosításokra, kikötőraktárak építésére, a mezőgazdasági termények elraktározására, osztályozására és kézi zálogként forgalmazására vonatkozó javaslatokat. A közhasznú munka szabályozására vonatkozó törvényjavaslat által kiegészül az ifjuság katonai előképzése egy közmunkaprogram keretében. A tisztviselői statutumot módosító javaslat garantálja a tisztviselők jogait, de védi az állam érdekeit is, a visszaélések esetén gyorsan alkalmazandó megtorlások által. Az ujonctörvényt módosító javaslat új eszközöket teremt a vidéken a társadalmi betegségek leküzdésére s végül a monostori javak egy részének visszaszolgáltatására vonatkozó javaslat biztosítja ezek fejlődés-feltételeinek minimumát.

A hadsereg, — folytatja a trónbeszéd — ma inkább, mint valaha, állami életünk alap-támasza, s a békének és határaink megvédésének magasabb biztosítója. Azért megerősítésére semmi áldozatot nem szabad sem kímélni, sem késleltetni. A hadsereg felszerelésére és szükségleteinek kielégítésére irányuló tevékenységet habozás nélkül folytatni kell. A máig véghezvitt megvalósításokat sürgősen új beruházásokkal kell kiegészíteni, amelyek biztosítására, meg vagyok győződve, meg fogják önök hozni a kellő intézkedéseket.

A surlódások közepette, amelyek ma izgalomban tartják a nemzetközi életet.

Románia külpolitikája ingadozás nélkül és teljes nyugalommal szolgálja továbbra is célját: a béke megőrzését

elégtétellel kell, hogy eltöltsön a felvirágzás kezdete, ami annyi évi válság után észrevehető ma már az ország általános gazdasági életében. Az össztermelés növelése, a külkereskedelem jövedelmező, intenzívebb tétele, ami ebben az évben esztendő óta el nem ért többletet eredményezett, a gazdasági élénkülés legjobb reményekre jogosító jelei.

Másrészt a pénzügyekben teremtett rend s kormányom takarékosági és előrelátó intézkedései folytán remélhető, hogy ebben az évben a költségvetésben előirányzott állami terhek fedezetet találnak.

sét és örökidőkre vont határaink sértetlenségét. Kormányom meg van győződve, hogy ez a cél elérhető a népeknek a Népszövetség keretében való együttműködése és szövetségi viszonyaink megerősítése által.

Azért a kormány továbbra is támogat minden akciót, amely alkalmas a genfi békeintézmény erejének és tekintélyének a növelésére s ugyanakkor Románia jelenlegi szövetségi viszonyainak fejlesztésére és kimélyítésére. Azért folytatja a szoros és állandó kapcsolatok fenntartását a szövetséges államok vezetőivel. E kapcsolatok megnyilatkozásai közé tartoznak a Kisantant és Balkán-szövetség állandó tanácsainak ismételt összejövetelei, amelyek a tagállamok közötti szolidaritás és véleményegyezőség kifejezésre juttatására nyújtanak kitűnő alkalmat. A Kisantant ez év folyamán új megerősítést nyert a tagállamok fejének azon elhatározása által, hogy időnként találkoznai fognak.

A trónbeszéd a következőkben az eddigi találkozásokról emlékezik meg, majd így folytatja:

Midőn szövetségi viszonyaink megőrzésére és megerősítésére annyi gondot fordítunk,

Románia ugyanakkor barátságos viszonyt kíván fenntartani minden állammal, különösen a szomszédokkal, meg lévén győződve arról, hogy ezáltal saját érdekeit és a béke megőrzését egyaránt szolgálja.

Szenátor urak! Képviselő urak!

Az általános aggodalom légkörében kötelességem hivatkozni minden román ember felelősségére. Felhívom, túl a pillanatnyi belső surlódásokon, oda irányul, hogy a nehézségekre és fenyegetőzésekre tekintettel, a lelkek egyesülését és szolidaritását kérjem. Ebben a nehéz órában a nemzet minden erejét nem belső harcokban szétaprózni, hanem azon tulajdonok és jogok megvédésére kell módosítani, amelyeket elődeink nagy áldozatok árán reánk hagytak.

Népem nevében kérem, hogy hallgattassék meg a szavam.

A trónbeszéd végül a Mindenható áldását kéri a megkezdődő munkára s megnyitja az ülészakot.

(Tudósításunk folytatása a 2-ik oldalon.)

(Tudósításunk folytatása az első oldalról)

A kormánypart értekezlete a parlament helyiségében. Nem tudnak megegyezni, hogy kit jelöljenek a Szenátus elnöki méltóságára

Bucuresti. Saját tud. A parlament megnyitása után többségi értekezlet volt, a képviselőház könyvtártermében, amelyen Bratianu Dinu elnökölt.

Azt fejtegette megnyitó beszédében, hogy a kormánypartnak most különös kötelességei vannak a parlament két háza elnökségének megválasztásánál. Küint élénk harc folyik határaink módosítására, amire nekünk válaszolnunk kell. Kétségtelen, hogy az egész ország antirevizionista, de a csatolt területek képviselői közt elégedetlenség merült fel a parlamenti méltóságok miatt. Azért elhatároztuk, hogy már ebben az utolsó ülésünkben kiigazítjuk az igazságtalanságot és a szenátus elnökségét ardealinak, Lepedatunak juttatjuk, míg a képviselőházban megmarad a régi elnök.

— Azt hiszem, hogy Dimitriu segítségünkre lesz, hogy túlessünk ezen a nehézségen.

Bratianu után Tatarescu beszélt:

— Engedjék meg, — mondta, — hogy három évi kormányzás után mosolyogjak. Nem a guny, vagy az agresszivitás mosolyával, hanem azzal a tudattal, hogy teljesítettük kötelességünket. Ezt a munkát folytatni kell s ehhez egységre és szolidaritásra van szükség. A külpolitikai helyzet, amely ha nem is súlyos, mindenesetre komoly, szintén erre int.

Ezek előrehocsátásával arra kérte a miniszterelnök a többség tagjait, hogy a most kezdődő parlamenti viták során őrizzék meg nyugalmukat.

— Remélem, — mondta, — nem lesznek szenvedélyes támadások ellenünk, de ha lesznek, önök ne válaszoljanak. A királyi szótartot mindenekelőtt nekünk kell megszívlelnünk.

A szenátusi elnökség kérdésében kijelentette Tatarescu, hogy a többségnek szabadsága lesz belátása szerint cselekedni, de szükségesnek látja ő is, hogy a szenátus elnöki székébe ardeali választassék. Mingyárt el is parentálta Dimitriu volt elnököt, amiből természetesen mindenki kiérezte a miniszterelnök állásfoglalását.

Dimitriu és barátai azonban nem tágtának. Dimitriu levelet intézett Bratianuhoz, amelyben kijelenti, hogy az ügyben meg nem engedhető módon jártak el vele szemben.

— Elhívtak bennünket, — írja — az ország határára, egy nagy nemzeti megnyilatkozáshoz, s ott más érdekek által diktált határokat is hoztak. Ezért fenntartja jelöltégét.

A tárgyalások a késő éjjeli órákig tartottak, de nem sikerült kielégítő megoldást találni. Bratianu Dinu s Tatarescut küldöttek keresték fel, majd Dimitriu tárgyalásokat folytatott a kormányelnökkel s a pártvezérrel, de nem volt hajlandó visszavonni jelölését s így a kérdést egyelőre a szavazás fogja eldönteni, ami hétfőn délután megtörténik.

Az ellenzéki pártvezérek nyilatkoznak a kormányparttal való együttműködésről

Bucuresti. Saját tud. A Curentul megkérdezte a pártvezéreket, mi a válaszuk a királyi egységre felhívó szövegére? Bratianu Gheorghie pártjának vezetősége így nyilatkozott:

— A Gheorghisták nem fogadják el a liberálisokkal való együttműködést. Hadd élje ki magát a jelenlegi kormány s aztán jöjjön az együttműködés kabinetje.

Iunian: Együttműködés ezzel a kormánnyal? Nem! Ez bűnrészességet jelentene, a közvélemény becsapására. Ezt a bűnrészességet visszautasítjuk! Együttműködés csak a népkarant őszinte és reális megnyilatkozása alapján alakult parlament segítségével lehetséges.

Mihalache bejelentette, hogy a nemzeti parasztpárt a választási vita során nyomatékosan megadja választát mindama kérdésekben, amelyeket a trónbeszéd érintett.

Argetoianu: A király nagy kötelességet teljesített a haza iránt. Kár, hogy a kormány nem tesz semmit a királyi eszme megvalósítására.

Vajda: Természetes ez a megnyilatkozás a jelenlegi helyzetben. Függetlenül a politikai vénasszonyok intrikáitól, mindenkinek egysülnie kell Nagyrománia megmentésére és határainak megvédésére.

Ciano gróf olasz külügyminiszter elutazott Budapestről

Megállapították Horthy kormányzó római utjának részletes terveit

Budapestről jelentik: Ciano gróf olasz külügyminisztert Horthy magyarországi kormányzó vasárnapra Gödöllőre hívta meg vadászkirándulásra. Vasárnap este a budapesti Operaházban díszelőadás volt az olasz államférfi tiszteletére. Ciano gróf és neje hétfőn utazott el Budapestről. Elutazásai alkalmából a Társadalmi Egyesületek Szövetsége a déli pályaudvarra nagy kivonulást rendezett és ünnepélyesen elbucsuzott tőlük.

Ciano gróf budapesti időzése alatt véglegesen megállapították Horthy Miklós magyarországi kormányzó római utjának a napirendjét. Ezért a kormányzó és felesége november hó 24-ikén a kora délután érkezik meg Rómába, hol ünnepi fogadtatásban lesz részük s a királyi palotában fogják elszállásolni őket. November 25-ikén a Pantheonban levő királysirokat

fogja Horthy kormányzó megkoszorúzni, délután Mussolini miniszterelnök tisztelegő látogatását fogadja. November 26-ikán a kormányzó Napolyba utazik, ahol az olasz hajóhad tart díszelővonulást a tiszteletére s a vezérhajón az olasz trónörökös látja vendégül. Ugyanaznap este Eómában a királyi palotában lesz díszelőadás és fogadó estély. November 27-én a kormányzót és feleségét a Vatikánban a pápa fogadja ünnepélyes kihallgatáson s ugyanakkor a kormányzó páp Pacelli bíbornok-államtitkárnál is látogatást fog tenni. November 28-ikán fog Horthy Miklós kormányzó és neje a kísérettel együtt Rómából hazaindulni.

Rómából jelentik: Pacelli bíbornok-államtitkár szombaton este hazaérkezett amerikai utjából.

A KULCS

Írta: Szarka Géza

Alig tudott szabadulni az ünneplők ostromgyűrűjéből. A nők autogrammért ostromolták, az Akadémia elnöke percekig rázta a kezét, a miniszter meghívta legközelebbi teájára, a riporterek pedig egymásra féltékenyen kavargtak körülötte, mint a sirályok a hajó körül.

A legnagyobb napilap riportere egyre ezt üvöltötte a fülébe:

— Csak egy mondatot, professzor uram! Mit érez most? Mit érez most, amikor az emberiség egyik legnagyobb jótévője lett?

Bors Tamás egy pillanatra behúnnya a szemét, aztán kurtán felelt:

— Egyedül aka-rok len-ni!

Az ostromlók meghökkenve arccal néztek rá. A riporterek felkapta a fejét jegyzetnapójából:

— Hogy tetszik ezt érteni, professzor uram?

— Hogyan? Szórol-szóra: nem szeretek eleven embert látni.

Az ünneplő hadak a zseninek kijáró tisztelettel néztek rá, majd egymásra. Ime: még szellemes is!

Bors a ruhatáron keresztül kiszökött az utcára. A torka száraz volt s a szíve lompán remegett.

Szinte futólépésben szaladt le az alsó Dunaparttra. Ott rátámaszkodott a korlátra és teletüdövel szívta tüdejébe a párást, hűsítőt levegőt. Az idő megállt körülötte. Egyszerre érezte érkeiben a hidat, a hajókat, az olaj-

fényű, lomha vizet, a hangokat és a surranó fényeket.

Milyen jó most egyedül lenni!

Görnyedten, a boldogság démonától dideregve indult el a Dunaparton. Az egyik szállodából diadalmasan harsogta ki a rádió:

— ... Bors professzor ugyanis felfedezte, hogy a rákos sejtszaporodás összefügg bizonyos mirigyek életnyilvánulásának csökkenésével... Innen vannak az úgynevezett átmeneti korának rákos megbetegedései... A Bors tanár által felfedezett mirigykivonatok praeventive immunissá teszik a szervezetet a rák ellen. Ezzel Bors professzor halálos csapást mért az ember legalattomosabb betegségére..."

Bors Tamás fáradtan mosolygott. Szerényen elsielt az árulkodó rádiótól. Halálos fáradságot érzett. A laboratóriumi éjszakázások, a tízenyolcórás munkanapok, most, a beérkezésekor jöttek el érte.

Neki húsz éven át magába kellett fojtania mindent: szerelmet, szabadságot, élvezetet. Másokért égett és dolgozott: a sarki fűszeresnéért az öreg kéjencért, a munkásnyúzó gyárosért, a Névtelen Emberért...

A mirigykivonatért.

Keze véletlenül a mellényzsebébe tévedt, ahol laboratóriumi kulcsát szokta hordani. Hirtelen megcövekelt a lába. Mi ez? Az újjai lázasan kotorásztak az üres zsebben.

A laboratórium kulcsa nincs sehol. Szorongás fogta el, a torka savanyú lett. Ez a kulcs évek óta mindig a jobb mellényzsebben volt, valósággal fészket rakott benne.

Es most nincs benne! Világosan emlékezett arra, hogy délelőtt, mikor előadására átöltözött, beletette a mellényzsebébe.

Akkor hát elveszett? Vagy... vagy... ellopták?...

Bors Tamás megállt.

El-lop-ták?

Persze, a mirigykivonatok szabadalmazása még nincs teljesen rendben! A szerződés ugyan már megvan a Szerumtermelővel, de a szabadalom még nincs a kezében.

Ha a Gyógyszeripar!... a konkurrens vállalat?...

Eszébe jutott, hogy a gyártási utasítások másodpéldányát nagy sietségében nem a Wertheim-szekrénybe, hanem az íróasztala fiókjába gyömöszölte s most... talán már dolgozik is a Gyógyszeripar kémje kényelmes tolvajkulcsaival!...

Felrohant a korszóra és a Petőfi-szobornál bevágta magát egy taxiba.

Nagyot lélekzett, mikor a laboratóriuma ajtaját zárva találta. Odaszoritotta a fülét az ajtóhoz. Csend.

Eh, ostoba neuraszténia az egész! Jó volna a szolgának szólni, hátha tud valamit a kulcsról, de a büszkesége nem engedte. Nem is volna okos dolog. Ezzel csak felhívna a szolga figyelmét arra, hogy nincs meg a kulcs. Ilyen fört nem adhat a szolgának!

Es akkor eszébe jutott Ancika, a laboráns-kisasszonya. Hátha nála van a kulcs? Lerohant a portácsszobába és megnézte a leány címét. Liliom-utca hetvenöt, negyedik emelet.

Szivdbogva lépett a bérkaszárnnyába. A leány felkiáltott, mikor ajtót nyitott

Borsnak:

— Milyen meglepetés! A professzor ur!

— Bocsásson meg, kedves Anci. — mente-

**ÖREG EMBER GYOMRA
RITKAN JÓ: ÉTKEZÉS
ELŐTT EGY KOCKA
CUKRON PAR
CSEPP DIANAV
SÓSBORSZESZ
POMPÁS
ÉTVÁGYGERJESZTŐ**

A nemzeti csapatok áthataloltak a Manzanares-folyón

A védőcsapatok újabb ellentámadást erőltetnek

Vasárnap áttörés történt a védővonalon

Londonból jelentik: A Reuter-ügynökség madridi tudósítója szerint a nemzeti csapatok átlépték a Manzanares folyót, mely Madrid belvárosát az északnyugati és déli külvárosoktól elválasztja. Az átlépés a toledói hídnál és a Heccegnő-hidja fölött történt. A nemzeti csapatok egyuttal elfoglalták a segóviai híddal szemben levő házakat.

Lisszaboni jelentés szerint Vicente, a madridi kommunista párt vezetője vasárnap életét vesztette. Miaja tábornok Madrid védőinek vértére megsebesült.

A teneriffai rádió közlése szerint a vörös csapatok főparancsnoka újabb általános ellentámadást rendelt el.

Párizsból jelentik: Madridban rettenetes harcok dúlnak. A védők sorai felbomlottak és a nemzetiek jelentékenyen előnyomultak minden ponton. Madrid bevételére már csak órák kérdése.

Párizsból jelentik: A nemzeti csapatok a vasárnapi áttörés után több helyen nyomultak előre. A kommunisták sok halottat vesztettek. Slanó tábornok a sevillai rádió útján tett közléseiben kijelentette, hogy csapatai megsemmisítették az úgynevezett nemzetközi zászlóalj, amely főképpen szovjetországi emberekből állott.

Kilenc szovjethajó indult el a Fekete-tengerről Spanyolország felé

Madridból jelentik: Bucuresti hivatalos jelentés megerősíti azt a hírt, hogy Odesszából a Fekete-tengeren át kilenc megrakott szovjethajó indult Spanyolország felé. Bilbóban harminchat legmodernebb szovjet gyártmányú repülőgép áll készenlétben.

A német birodalom felszabadította folyamhajózását a nemzetközi bizottságok alól

A francia külügyminiszterium egy külön egyezmény iránti tárgyalás megszavazását látja az intézkedésben

Berlinből jelentik: A német birodalmi kormány az érdekelt államok külügyminisztereivel szombaton közölte, hogy a német birodalom területén levő nemzetközi jellegű folyók (Eba, Odera, Niemen, Duna és Rajna) fölötti igazgatást maga veszi kezébe. Ennélfogva felmondja az együttműködést azokkal a folyami bizottságokkal, melyek a versaillesi szerződés alapján több külföldi állam kiküldötteiből alakultak. A német kormány indoklása az volt, hogy a versaillesi szerződés szerinti bizottságokban olyan államok is voltak képviselve, akiknek egyáltalán nincs érdekeltégük. Azonkívül a bizottságoknak német területen való működése sérti a német birodalom területi felségjogát. Egyébként az illető folyókön a más nemzetek hajóinak közlekedési szabadságát Németország ezuttal se érinti.

Párizsból jelentik: A külügyminiszterium vasárnap este a következő hivatalos közleményt adta ki: A német területen levő vizekre vonatkozó békeszerződésbeli rendelkezések, valamint az ezeken alapuló folyamegyez-

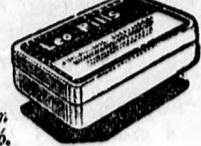
GÁZKÉPZŐDÉS ellen

számos szer létezik, de csak kevés hat annyira, mint a LEOPILLS. Ez a kizárólag nővényi anyagok kivonataiból készült szer a legrövidebb időn belül elmulasztja a kellemetlen jelenségeket.

A leghatásosabb szer gázképződés ellen a

LEOPILLS

Dobozokban 30 és 80 leírni minden gyógyszerárban és drogrésben kapható.

Leopills kizárólag nővényi anyagokból készül hashajtó.

mények német részről való felmondása olyan pillanatban történt, amikor a Strassburgban összegyűlt központi foyambizottság elötestélyén volt annak, hogy életbe léptesse a versaillesi szerződés rendelkezése helyébe lépő határozatokat. Ezeket az intézkedéseket egy német-francia egyezmény alapján dolgozták ki, olyan egyezmény alapján, amely a német birodalom kezdeményezésére jött létre. Egy hasonló egyezmény már régebben is létrejött az Elba-folyam hajózásának szabályozására vonatkozólag.

Az Odera hajózásának szabályozásáról a tárgyalások egyébként jó uton haladtak előre.

Katona Jenő:

Az aszfalt apostala

Egy nagy életnek, helyesebben szólva egy nagy életprogramnak rajza Sonnenstein, Berlin híres apostoláé. Az egyház szociális arcának apológiája ez a könyv.

Ara 40 leí és portó.

Kapható: könyvosztályunknál

getőzött Bors — hogy zavarom és csak úgy bejelentés nélkül jövök be, de okom van rá.

A leány úgy nézett rá, mint egy látomásra. Zavarlan rebegette:

— Végtelenül örülünk, professzor ur, hogy... megtisztel bennünket!

A szemben lévő ajtóban egy galambbász asszony jelent meg. Ancika könnyedén megvárta ragyogó szöke fejét és bemutatta egymásnak anyját és főnökét.

Az öregasszony végig simította finom ujjával ruhája buggyát, mintha ismeretlen mormszákat akarna onnan leseperni, majd sugarazva nyujtotta kezét Borsnak:

— A leányom főnöke?... A híres ember?... De minek köszönhetjük ezt a nagy szerencsét?...

Bors már meg is bánta, hogy hogy feljött. Kissé hüvösen fordult a leányhoz:

— Kedves Anci, hivatalos ügyben szeretnék magával beszélni!

— Parancsoljon, professzor ur! — mondta a leány és könnyedén elpirult.

Bementek az ebédlőbe, az öregasszony tapintatosan künmaradt.

Bors meglepődve nézte a leányt. Ennek a leánynak idehaza egészen más arca van, mint a hivatalban. Valami meleg, himporos nyugalom. Valami vonzó asszonyi fölény sugárzik le az arcáról. Mi teszi ezt? A szabadság? Az otthon?

Kissé megjuhászodva mondta, miközben helyet foglalt:

— Hát itt laknak, Ancika?

— Igen, professzor ur, anyámmal és öcsémekkel hármasmal.

Bors mélyen a leány szemébe nézett.

— Mondja, kedves Anci, nem maga hozta el véletlenül a laboratórium kulcsát?

A leány tökéletes nyugalommal felelt:

— Nem, professzor ur! En... én nem zártam be az ajtót, hiszen professzor ur jött ki utánam!

Bors kissé gondolkodott.

— Ejnye, igaz van! Még a lábtörölt is megigazitottam a lábammal... Dehát akkor hol a kulcs? En betettem a mellényzsebembe, ez tény! Es most nincs benne, ez is tény! Hol van akkor?

— Akkor elveszett talán?! — válaszolta könnyedén a leány.

— Vagy ellopták! — kiáltott kétségbeesetten Bors.

— Ellopták? — rémült el a leány! — Dehát ki? Vagy kik?

— Kik? — válaszolta kiabálva Bors. — Akik kíváncsiak a kezem írására. Tudja, a mirigykivonatok!

A leány sápadtam meredt maga elé! Rettenetes! Pillanat alatt végigpergett emlékezete filmjén a titokzatos kémdrámák, melyekben egy-egy szelet papírért emberek halnak meg és sorsok törnek össze.

De aztán mosolyra villant a szeme és élénken mondta:

— Hátha mégsem lopták el — hanem csak egyszerűen elvesztett. Mondja, professzor ur, nem hajolt le véletlenül az utcán?

— De igen!... Várjon csak! A Duna-parton... Kétszer is megigazitottam a cipőm fűzőjét.

— Tehát — adta ki az ukázt Ancika — megkeressük a kulcsot!

Bors Tamás, a rákszerűm feltalálója, úgy

nézett a leányra, mintha a Hold szarváról poty-tyan volna eléje!

Végig menjen ezzel a leánnyal, ezzel a szöke csitírel, keresgélve a Duna-parton?! A végén még bujósághat fog vele játszani a raktárak között és vetet vele tízert törökmézet!...

De máris cihelődött és megfialadott mosollyal nézett a lányra. Mennyi delejkivonat van ebben a kis Belzebubban! A laboratóriumban száraz, mint a lakmuszpapír, de itthon?!

Bors Tamás lopva megigazitotta a nyakendőjét, mikor az előszobán keresztül mentek. Alakját is kihuzta és ok nélkül harsányan nevetett.

Az Erzsébet-hídtól kezdve gyalog mentek a parton. Lassan, földre szegzett, kutató szemmel haladtak egymás mellett.

Minden husz lépésnél megálltak és gondterhesen összenéztek.

Semmi, de semmi!

A századik lépés után a professzor ur titokzatosan mosolygott, a leány azonban mindjobban komolyodott.

A kétszázadik lépés után Bors Tamás vett egy csokor gyönyörű, égő-vörös szegfűt az utcai árustól és azt mondta Ancikának:

— Vigye el a fene azt a kulcsot! Kérem Ancika, fogadja el tőlem ezt a pár szál virágot!

Szinte táncolt a szive, mikor látta, hogy a leány milyen zavarban van!

A háromszázadik lépésnél aztán azt mondta a leánynak:

— Kérem, Ancika, hajoljunk a korlátra és nézzük a vizet!

Percekig némán, csendben nézték a vizet. Aztán megszólalt a férfi:

HÁNY ÓRA?

București, november hó. Megkérdeztem a telefontársaság igazgatóságát Bucureștiben, hogy miért szüntette be a 06 szolgálatot? De azt felelték a kedves és előzékeny, de szolgálati kérdésekben szívesen begombolkózó urak, hogy erre a kérdésre nem adnak hivatalosan felvilágosítást.

Azoknak, akik nem ismerik a bucareștii viszonyokat, meg kell magyaráznom, hogy mi az a 06.

Ha az ember kitérítette a telefonján a 06-os számot, erre anélkül, hogy külön meg kellett volna kérdeznie, a központból egy kellemes női hang bement a távbeszélőbe, hogy hány óra.

Nagyon célszerű berendezkedés volt. Teljesen szükségtelenné tette az órát a háznál, mert a nap bármely szakában, sőt bármely félórán vagy akár tízpercenként is megkérdezhettem a központot két könnyed és lendületes kézmozdulattal, a legcélszerűbb testi, értelmi vagy akaratilag erőfeszítés nélkül. Bevallom, hogy ha íróasztalom mellett ülve szükségem volt a pontos időre, sohase vettem magamnak a fáradságot, hogy zsebóráim után nyúljak, megnézzem s a mutatók állásából némi odafigyeléssel megállapítsam: mennyi az idő... Ennél sokkal egyszerűbb tevékenységnek tűnt fel kitérítésem a 06-os számot és fülemhez illeszteni a kagylót. Lehet, hogy volt ebben valami tudatalatti gyermek csodálat a technika vívmányai iránt, ami állandóan újabb meggyőződésre készít a távbeszélő szerkezet működésének tökéletessége felől. De az is lehet, hogy a pontos időt bemondó női hang varázsának hódoltam szintén tudat alatt, amely női hangot íme, ily könnyű szerrel s ennyire feleltelenül akár percenként megszólalásra kényszeríthetem...

Azért merem ezeket a naivitásokat bevallani, mert meggyőződtem róla, hogy nem egyedül estem a 06-os szám túlságosan gyakori kitérítésének bűnébe. Tudok házakat, ahol az összes zseb-, karkötő-, fali-, álló-, ébresztő- és zenélő-órák megálltak, sőt majdnem berozsdásodtak a 06-os távbeszélőszolgálat miatt. Az elromlott órák javíttatása egészen fölöslegesnek bizonyult s van egy órák ismerősöm, a Calea Calarasi-on lakik, aki határozottan állítja, hogy órásszakkörök véleménye szerint a telefontársaság 06-os szolgálatát komolyan veszélyeztette az órák-iptar.

De természetesen a kedves és előzékeny 06-os szolgálatot nem ezért szüntették be. Hanem azért, mert — amint könnyen elképzelhető, — nagy visszaélések történtek vele. Én is visszaéltem, más is — mindenki. Tessék elképzelni egy íródat, vagy műhelyt, avagy más olyan telefonelőfizetőt, akinél többek számára hozzáférhető a távbeszélő készülék. Hányan s na-

— Tudja-e mi a baja a Dunának, Erzsike?
— Mi? — kérdezte a leány bátorlalanul.
— Hát az a baj, hogy szürke a vize... Nem tükrözi magát!...

Ugyellenül, szemérmesen vakkantott. A leány a székfűbe rejtette az arcát. Bors úgy nézett rá, mint a Kék hegyek királya a szegény pásztorleányra.

A füle már nem zúgott és a mirigykivonatok valahol a sztratoszférában keringtek tőle.

Megköszönte a torkát, hogy megszólaljon. De a négyszázadik lépésnél egy fiatal ember köszöntött rájuk:

— Kezét csókolom, Ancika!
A leány zavartan fogadta a fiú köszöntését, majd büntudattal fordult Bors felé:

— Engedje meg, professzor ur, hogy bemutassam a... a vőlegényemet!

Bors Tamással fordult egyet a Dunapart. A szíve nekilődött a torkának, szinte fojtotta. De a arcán mosoly vonaglott:

— Á... Á... bravó, kisasszony. Nem is tudtam!... Hát... hát... engedje meg, hogy szívem mélyéből gratuláljak!

Szertartásosan meghajította magát és fölnyenes mosollyal ott hagyta a két Névtelen Embert.

Fölrohant a Lánchidra! Szórakozottan markolászta ideges ujjával a mellényzsebet. De most — szokása ellenére — nem a jobb, hanem a bal zsebében vágjkált.

Felszisszent. Egy kulcs akadt meg az ujjai között. A laboratórium kulcsa. Életében először tette a bal mellényzsebébe és...

Dühösen forgatta a rebéllis kulcsot és nagy ívben... álltette a jobb mellényzsebébe

ponta hányszor éltek ott azzal a joggal, hogy a hangos szó kimondásának hallatlan erőfeszítése nélkül megkérdezhették: Hány óra? — s rögtön feleletet is kaptak rá.

A telefontársaság megállapította, hogy naponta átlag negyvenöt ezerszer tárcsázták ki Bucureștiben a 06-os számot, vagyis negyvenöt ezerszer kérdezték meg a központot: Hány óra van?

Szinte elképzelhetetlen ennek az órádsi forgalomnak a technikai lebonyolítása. A 06-os szolgálatos kisasszony, amint mégis megtudtam, egyszerre 12 tárcsázót kapcsolt mindíg, vagyis egyszerre 12 helyre mondta be a pontos időt s a legritkább esetben fordult elő, hogy ne gyult volna ki a kapcsolótáblán mint a 12 fénypont annyi idő alatt, amennyi a 12 kapcsolós műveletének villámgyors elvégzéséhez szükséges.

Azt is könnyen el lehet képzelni, hogy ez a legnehezebb szolgálatok közé tartozott a telefonközpontban. Néha egészen kimerült, alélt vagy elhaló hangon mondta be a kisasszony, hogy például: Treisprezece douăzeci si opt...

Külön bosszúság lehetett a telefonközpont számára az, hogy a gyerekek mindenütt rákaptak a 06-os szám kitérítésére és boldogan hallgatták a pontos idő bementését. Az én hároméves kislányom még nem bírta ugyan meg-

Székely határőrifjak száz év előtti küzdelme szabadságukért és anyanyelvükért

— Tallóztatás a ciucsumuleui zárda krónikáiban —

Mercurea-Ciuc. Saját tud. Tallóztatunk a ciucsumuleui ferences zárda megfakult, elsárgult levelű krónikáiban. Olyan események feljegyzéseit olvashatjuk itt, amelyek súlyos, történelmi idők megpróbáltatásait rótták a székely népre. Sokat szenvedett ez a maroknyi kis nép, de vallásához, nemzetéhez, fájához mindig hű maradt nehéz harcok, véráldozatok árán is.

Közel kétszáz esztendővel ezelőtt történt. Bucow már elvégezte a rábizott parancsot: Si-culeni községben, amelyet Madéfalva néven ismer a történelem, négyszáz székely vére festette az ősi földet, amiért nem akart súlyos terhet venni a nyakába a határőrséggel és nem akarta feladni ősi szabadságát. A vérengzésnek meglett a következménye: a székelyek határőrök lettek, felvették a fegyvert és le sem tették majdnem egy évszázadig. Ennek nyomában következett az önkényuralom. Rendeletekkel kormányozták az ország közvéleményének meghallgatása nélkül. Nem lehet tehát csodálni, hogy a valóságos katonai uralom alatt élő székelyek sokat szenvedtek: hiányzott a szabadságuk, nem használhatták ősi anyanyelvüket sem. Minden törekvésük odairányult, hogy a huszonhat, majd negyvennégy évvel későbbben, azután pedig három-négy évenként tessék-lássék összehívott országgyűlésre Ciuc (Csík), Giurgiu, (Gyergyó) és Casin (Kászon) egyesült „székek” olyan kiváló, megbízható és törhetetlenül magyarérsű „követeket”-et küldjenek be választás útján, akik szabadságuk, anyanyelvük használatáért, az adóztatás megszüntetéséért erőlesen harcolni fognak. Ebben a választási küzdelemben, bár tiltva volt súlyos büntetés terhe alatt, résztvettek a fiatal határőrök is. Darvas Vénánc, az 1843-ban elhalt ferences házfőnök, így emlékezik meg egy ilyen danești ifjú határőr tevékenységéről:

— „Ez a forró vagy lángolt dántalvi gyalogrendű nemes vitézlő Balázs András — mintegy húszéves ifjúban is, — ki a most megyei székhelyű, mercurea-ciuci német iskolát jelesen végezén, csakhamar „őrnökséget” (hadapród-őrmester) nyert s mint lángész mindenkitől nagyra becsülték. Bőfolyandó tehát ő is a közügybe, alattomban irogatott a századoknál lévő „őrnök” sorsosainak, tanácsolván, miszerint az alattok lévő falusi közönségnek a Somlyón tartandó közgyűlésre menendő követeket bírák arra, hogy ti, Balázs Ferenc és Mikó Mihály uraknak, mint legjobb szónokoknak, adják „szózatokat” az országgyűlési követek választásakor. Irt a székelyek sok sérelméről is. Ezen

tanulni ezt a műveletet, de naponta számtalanszor kímáncskodta a ház népénél.

— Tárcsázd ki, hogy hány óra?
S mikor a telefonos néni megmondta, mindig önfeledt ujjongással kacagott bele a kagylóba.

De egyszer, az örömmek e megnyilatkozása után ijedten csapta le a hallgatót:

— A néni azt mondta, hogy: „Taci!”
Vagyis a központban megúnták a dolgot és rendreusították a kisasszonyt.

E rendreusítást követő napon történt, hogy midőn gyanúllanul kitérítettem a 06-ot, így felelték nekem a központból:

— Megszűnt ez a szolgálat.
Nem akartam hinni. Külön megkérdeztem a telefontársaságot. Ugyanezt a választ kaptam. El voltam keseredve.

S azóta csak kellemetlen zúgásokkal válaszol a telefonon, ha a szokás hatalmának engedve, vagy a fájdalmas rendelkezés megváltoztatását remélve mégis kitérítettem a 06-ot.

Egy jólétesült úr azonban azzal vigasztalt a telefonpaltóban, hogy a társaság csak felfüggesztette ezt a szolgálatot s nemsokára más formában ismét beállítja azt. Állítólag az óra a gramofon és a távbeszélő egy nagyon elmés, kombinált készülékével fogják lehetővé tenni, hogy a főváros közönségét ebben a tekintetben kiszolgálják. De ez a készülék néhány millióba kerül s a felszerelése is hosszabb időt vesz igénybe, úgyhogy beáthaló időn belül nem lehet Bucureștiben telefonon megkérdezni:

— Hány óra? Jávör Béla.

irogatásokon rajta kapotván, minthogy a katonai állapotban az efféle polgári elegyedés tilalmazatik: m. Gedeon ezredes legott irományait lefogalta, ládáját lepecsételte, őt pedig őrizet alá tette, valamint a többi résztvételű őrnököket is, úgy mint a gheorgheni Benedek Györgyöt, cozmeni Pál Józsefet, joseni Baricz Istvánt!”

Eközben a „szeredai” magyar „kadétk” sem maradtak tétlenek. Amint a hűséges krónikáiról felemlíti, „magyar olvasótársaságot” (kaszinó) akartak felállítani „nemzeti nyelvök tökélyesbítésére”. Miután ezt kizárólag magyar tagokkal akarták megalapítani, ami természetesen is volt: a szász és német „kadétk” beárulták őket az ezredesnek. Az ezredes azonnal intézkedett és letartóztatta a nyelvükért harcoló fiatal tisztjelölteket „a megyei honfiak érzékeny fájalmára s bámulatára” —, ahogy írja a krónikáiról házfőnök. Fel is sorolja a tisztjelölteket: diitrói Puskás József, szakosdi Horváth János, csikszentgyörgyi Mártonfy Zsigmond, delnei Bocskor Ferenc és Mike Lajos személyében. Az ezredes vizsgálati fogságban tartotta az ifjakat, akiknek sorsáról a „főhadai kormány” nem sietett intézkedni.

A bebörtönözés keserveiben osztozott Ger-gely Mihály jöszeni „őrnök” is. Neki az volt a bűne, hogy a társai és a tisztjelölt ifjak bebörtönzése fölött elkeseredett, a maponkint elszendvedt törvénytelen ségek, visszaélések, ütések, verések, kizsákmányolások, zsarolások felháborították és mindezt a legközelebbi széki ülésen szóváltette”. A tekintetes rendk hangos tapsai között, — amint a krónikáiról mondja —, de szerencsétlenségére”. Az ülésen Mikos katonai megbízottak is résztvettek polgári ruhákban és azonnal feljelentették. Ger-gely Mihály így szintén több évig ehetta a rabkényeret társaival, csak azért, mert nemzete boldogulásáért, nyelv-ért közérdekből szót mert emelni.

Tisztelet adassék a bátor ifjaknak ma is amikor a krónikák lapjairól idézzük az emléküket.

Albert István.

Egyéves őszibarack
oltványaim jegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve megküldöm
Székely virágüzlet
Oradea, Bulevardul Regele Ferdinand No. 26.

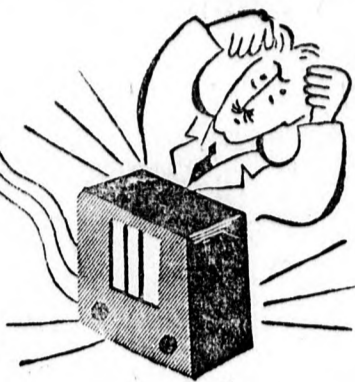
A KOMMUNIZMUSNAK KÉT ARCA VAN. Lilleből jelentik: Az itteni katolikus kongresszus záróülésén Liénart bíboros, Lille érseke hatalmas beszédet mondott a Franciaországot fenyegető kommunista veszedeletről. „A kommunizmusnak — mondta többek között — két arca van: egy barátságosan hívogató — és ezt mutatja azon országok tömegei felé, ahol még nem ura a helyzetnek; és egy féltelmetesen kiábrándító, valódi arca — az tűnik elő ott, ahol már urrá lett. Ha ezt a valódi arcot és ezzel a kommunizmus lényegét akarjuk megismerni, csak nézzük meg, mit hozott Oroszországnak és mit a szerencsétlen Spanyolországnak.” Egyébként Liénart bíboros hangzott, hogy minden fenyegető jelenség dacára sem hiszi, hogy a józan francia nép nagy tömegeit megfertőzhetnék Moszkva ágensei.

Az Állami Osztályosjáték főbb nyereményei. Matca: 1 millió 7294 szám, 500 000 19919, 200 000 54290, 100 000 37342 és 30009, 50 ezer lelt nyertek 7908, 10129, 11529, 48159. Végződések: 02, 24, 36. Anexa. 1 millió 211291, 250 000 150199, 100 ezer 200887 és 166716, 50 000 lelt nyertek: 286044, 290020, 295906. Végződések 144, 203, 384, 411, 483, 643, 758, 807, 903, 940. Felelősség nélkül.

Önagysága nem hibás...

...a legszebb énekszó is eltorzul,
...nem bírják a munkát.

UJ
MUNGSRAM
CSÖVEKKEK

ismét remekül szél

Madrid déli szélén nagy csata folyt az ostromlók és ostromlottak között

A nemzeti csapatok szétszórták a segítségül jött katalán és orosz csapatokat

Sevillából jelentik: Madridban az ostromló nemzeti csapatok jobbszárnya ellen, a déli pályaudvar környékén a vörös csapatok ellen-támadást kíséreltek meg. Ezt a nemzetiek visszaverték és a támadóknak súlyos veszteségeket okoztak. Elfoglalták ezen a környéken a vörösek összes megerősített állásait. A nemzetiek repülői eredménnyel bombázták a főváros egyéb területeit is a vörösek csoportosuló helyeit. Guadalajarától, északkelet felől a nemzetiek csapatai Henaresig jutottak elő Madrid felé. Északnyugaton az Escorial is teljesen bekerítve, s az ottan beszurult vöröseknek élelemhiány miatt mihamarabb meg kell adniuk magukat.

A sevillai rádió vasárnap újabb közlései részletezik, hogy a Madrid védelmére ujonnan érkezett katalán és orosz csapatok szombat délután nagy támadást kezdtek a főváros déli és délnyugati szélén álló nemzetiek ellen. A nemzetiek ezt a támadást erős küzdelem után legyőzték, a menekülő vörös csapatokat a földhöz közel szálló repülőgépekkel vették üldözőbe és gépfegyvertűzzel elsöpörték. A madridi ostromlók jobbszárnya ellen intézett támadás most már végleg megheiusultnak tekinthető.

A sevillai rádió jelenti még, hogy a nemzetiek hadihajói a Földközi-tengeren elfogtak egy szovjetgőzöst, mely fegyverszállítmánnyal volt tele a katalóniai és valenciai vörös kormányok számára.

A felszabadító háború első fejezete véget ért. Franco tábornoknak ezután a szovjet-orosz erőkkel kell megküzdenie

Bécsből jelentik: „A spanyol polgárháború első torlódási pontja” címmel Wiewinger Ottó tábornok szócikkét ír, mely a spanyol nemzeti hadseregnek július 17-ike óta elért teljesítményeit méltatja. A cikk mondja, hogy Madrid megszállásával a felszabadító háború első fejezete véget ért, de a győztes nemzeti hadseregnek még szorosabbra kell sisakját kapcsolnia a további küzdelemre. Elsorolja, hogy

Madrid teljes elfoglalása után is hetek-kerül a titkos anarchista-kommunista csoportok kitérítése.

Után a fővárostól keletre fekvő vonalak határlomba vétele. Jön még feladatnak Murcia és Keletandaluzia, s az innen Malagáig elnyúló vidék, továbbá északon a még elfoglalatlan

bask-asturiai tartományrészlet Bilbaotól Gijonig, végül Szovjet-Spanyolország eddigi ellenálló központja, Katalonia.

— Nem lehet föltenni, — írja a cikk, hogy a nagy körültekintéssel előhaladó nemzeti vezeték a velük szemben álló nehézségek nagysága felől magukat félre engednék vezetetni,

habár a Sevillától Madridig megszakítatlanul tartó győzelmi menet és a más harc vonalakon is elért sikerek bizonyára hatalmas hajtóerőt adnak a nemzetiek győzelmi tudatának és lendületének. Azonban már a Madridban való nehéz küzdelmekben föl kellett ismernie Franco tábornoknak, hogy nemcsak a Caballero-kormány hatalmi erőivel kellett számolnia, hanem idegen, s különösen szovjet-orosz erőkkel is. Legalább is hasonló fokban számolnia kell ezekkel a további hadműveletekben. Már

október vége óta Madridban a főparancsnokságot egy orosz tábornok vette át, a castagenai spanyol vörös flottát egy orosz tengernagy, s mindkettőt vezérkar, számos tiszt és több csapat kísérte a spanyol területre. Az anarchista mozgalmak politikai vezetése pedig a polgárháború-rendezés hírhedt szakértőjének, Antonov-Ovsijenkonak a kezébe jutott.

— A londoni benemavatkozási bizottsághoz beadott jegyzék szerint már október hó 28-áig Szovjet-Oroszország hét hajórakomány hadiszert szállított a vörös Spanyolországnak, s a Fekete-tengeren egy szállító flottája áll készenlétben, 50 ezer tonnára (ötezer vasuti kocsi) menő tartalommal, mely 16 katonai egységet, 5000 gépfegyvert és 300 ágyut, továbbá tankokat és repülőket akar hozni a spanyol keleti partokra.

Caballero Madridban?

Valenciából jelentik: Caballero kormányelnök állítólag repülőgépen Madridban volt a szombat virradó éjjel s résztvett a főváros védelmét intéző bizottság ülésén. Caballero vasárnap repülőgépen visszatért Valenciába és kijelentette az újságíróknak, hogy új haditervet dolgoztak ki. Hétfőn aszerint indítják meg minden vonalon az általános támadást az ostromló nemzetiek ellen. Madrid védelmét most egy Katalóniából odautazott Enconienda nevű vörös tábornok vezényli.

A fegyverkezési egyenjogúság kérdése a kisantant-államok és Magyarország között

Mindhárom kisantant-fővárosban hivatalos közlemény jelent meg az egyenjogúság lehetőségeiről. — A magyarországi lapok váaszoltak a közleményre

Budapestről jelentik: Amint tudvalevő, a bécsi háromhatalmi találkozókról szóló hivatalos közlemény külön kiemelte, hogy a tanácskozó államok Ausztria és Magyarország fegyverkezési egyenjogúságát, mint államfőnségi követelményt fogják föl, s annak elismertetéséért további együttműködést fejtenek ki. Szombaton a kisantant minden állama fővárosában hivatalos sajtóközlemény jelent meg erre vonatkozólag. Mindhárom helyen a hivatalos közleménynek a következő volt a szövege:

Tudomást szerezve a bécsi hármasszertekeletnek a fegyverkezési egyenjogúságra vonatkozó közleményéről, a kisantant államok szükségesnek tartják emlékeztetni arra, hogy még 1933 május hónapban világosan kifejezést adtak annak a szándékuknak, hogy csatlá-

koznak a fegyverkezési jogegyenlőség elvéhez, azzal a feltétellel, hogy azt szabad tárgyalások útján, formális biztonsági biztosítékok nyújtásával valósítsák meg.

A magyarországi kormány félhivatalos napjai ezekre a kisantant részéről jött közleményekre vasárnapi számaikban válaszoltak. A válaszok közös tartalma az, hogy a kisantant álláspontját nem tartják egészen világosnak. Amennyiben a kisantant elismeri az egyenjogúságot, úgy azt feltételhez nem kötheti, mert föltételes állami felségjogot és egyenjogúságot elképzelni nem lehet. A magyarországi lapok egyébként szükségesnek tartják, hogy a kisantant államaival ebben a kérdésben a helyzet-tisztító tárgyalások meginduljanak.

A CSEKA KÉMHALÓZATA*

Egy angol kémnő megdöbbentő leleplezései a GPU aknamunkájáról Európa országaiban

Párizs, november hó. A Cachin elvtársra való hivatkozás nem tévesztette célját. Azonnal bebocsátottak a párizsi orosz követségre.

Elsősorban a nagykövet iránt érdeklődtem, akinél „magánügyben” óhajtottam látogatást tenni. Sajnos, ő „hivatalos úton” volt távol. Az első titkár, Boris Voline elvtárs azonban készséggel állott rendelkezésemre. Megkérdeztem, vajon illetékes-e rendkívül bizalmas ügyek megtárgyalására és igenlő válaszára azonnal előhozakodtam kérelmemmel, hogy egyrészt csatlakozni óhajtanék a harmadik internacionáléhoz, másrészt felajánlom szolgálataimat a párizsi titkos cseka-szervezet számára.

Valaki majd jelentkezik

Voline elvtárs úgy tett, mint ahogyan én is cselekedtem volna az ő helyében. Kerekén letagadta a párizsi cseka-szervezet létezését. Aztán azonban bevezetett magánirodájába és hosszas vallatásra fogott. Tudni akart mindent. Minden legcsekélyebb epizódot, történetet, kora gyermekkoromtól kezdve mind a mai napig. Ismerni akarta politikai, szociális, társadalmi, világnézeti szempontjaimat, anyagi helyzetemet, ismerőseimet, barátaimat, rokonaimat — még azt is talán, amiről magam sem tudtam. Minden válaszomat pontosan feljegyezte, azután külföldi összeköttetésem iránt érdeklődött és azt firtalta, hogyan képelem, hogy a párt hasznára lehetnék?

Végül kitessékelt azzal, hogy jöjjenek vissza három nap múlva.

A három nap eltelt és én ismét jelentkeztem Voline elvtárs Rue Grenelle-i irodájában. Mosolyogva fogadott. Időközben Cachin már szólt az érdeklődésben. Egyelőre „megbízhatatlan” vagyok ugyan, de véleményük szerint komoly hasznomat vehetnek. Most pedig foglaljak helyet és írjam le sajátkezűleg mindazt, amit a multkorai beszélgetésünk alkalmával magamról elmondtam.

Erre megdöbbentem. Könnyen érthető, hogy egész sereg olyan adatot mondtam be magamról, amelyek fele sem volt igaz. Hogyan emlékeztem én most mindazokra vissza? Ezer szerencse, hogy Voline elvtárs nem fogott gyanút, hanem maga ajánlotta, hogy nézzem át multkorai párbeszédünk alkalmával tett feljegyzéseit, az is elég, ha azokat helyben hagyom és aláírással hitelesítem.

Természetesen kupva kaptam az alkalmon. Aláírtam a jegyzőkönyvből kitépelt papírlapokat, amelyek a személyemről szóló bizalmas információkat jelentették a GPU számára és amelyeket természetesen ellenem használnak majd fel, ha bármint is elkövetnék ellenük, vagy a párt ellen.

Újabb két nap múlva ismét jelentkeznem kellett. *Öt fényképfelvételt kellett benyújtanom magamról, amelyeket majd útlevelek céljára használnak fel.* Azzal elbocsájtottak. Szigorúan meghagyták, hogy *ettől a pillanattól kezdve Voline elvtársat többé ismernem nem szabad, s amennyire csak lehet, kerülöm kell Cachin társaságát is. A szovjetnagykövetség címét pedig egyenesen el kell felejtenem...* Csupán legvégső szükség esetén, életveszélyben találhatók ott menedéket.

Titkos aknamunkámat most kellett volna megkezdenem, csak éppen azt nem tudtam, mit és hogyan? Csupán azzal az eggyel voltam tisztában, hogy *egy napon valaki majd jelentkezik nálam.*

Ugy is történt.

Pontosan két héttel mindezek után magas, ezotikus külsejű férfi keresett el a szállodámban. Azonnal megláttam, hogy az én dossziém van a kezében. Az egyik fényképem azóta már megjárta Moszkvát, — ennyit mindenesetre megállapítottam a különböző pecsétekből, amelyek szinte elborították az útleveletem.

Dr Valerio kitanft

Az idegen mint dr Valerio mutatkozott be. Ő volt a franciaországi GPU főnöke. Közölte velem, hogy Moszkva elfogadta jelentkezésemet

* Ez első közlemény lapunk nov. 15-i számában jelent meg.

és bejegyezték a GPU francia szakosztályának tagjai közé *havi 2000 frank fizetéssel.*

Az új jelentkezőket, mint később megtudtam, csaknem minden esetben alsóbbrendű szovjet-ügynökök vizsgáztatták, az én esetem azonban olyan rendkívüli lehetett, hogy maga dr Valerio látogatott el hozzám. Ő is ajánlkozott, hogy majd megfelelően kioktat és megmagyarázza, mi lesz a teendőm.

Önkéntelenül is az jutott eszembe, hogy a Sureté-Generale hivatalában milyen gyakran tűnődtem el fölötte, vajjon hogyan sikerülne csatlakoznom egy nemzetközi kémszervezet hálózatához, s ime most a kis hotelszobában a legveszedelmesebb és legelterjedtebb titkos kémrendszer egyik vezérügynökével ültem szemtől-szembe és mint valami jelölt, vártam, hogy „vizsgáztasson”.

A „vizsga” nem volt éppen túlságosan szigorú és nehéz. Kijelentettem, hogy a Sureté-Generale fordító-osztályában dolgoztam és hangsúlyoztam ismeretéseimet, amelyek között számos magasrangú állami és minisztériális tisztviselő szerepelt.

Dr Valerio a lelkemre kötötte, nehogy valamiképpen elhanyagoljam ezeket a kitűnő és értékes összeköttetéseket. Felvilágosított arról, hogy a szovjetnek a legtöbb külföldi minisztériumban vannak titkos megbízottal, akik

A szovjet elismerése után gazdasági nehézségek

Megtudtam többek között, hogy az elmúlt öt év alatt a következő államokban szervezték a GPU titkos csekaszervezetét: Lengyelország, Litvánia, Olaszország, a Németbirodalom, Nagybritannia és Franciaország, amely akkoriban utolsónak ismerte el a szovjetkormányt.

A párizsi, illetve a franciaországi GPU-szervezet akkortájt már elég nagy apparátussal dolgozott. Minden rendű és rangú ügynököket foglalkoztatott, akiket túlnyomórésztben a franciaországi kommunistapárt tagjainak sorából szerződtetett. Akadtak közöttük munkásnők és munkásasszonyok, napzamosok, katonák, tengerészek, tanítók kisebb tisztviselők, posta- és távirtdai alkalmazottak, szerelők, soffjörök, sőt még mérnökök is, technikai szakmunkások, akik az állami gépgyárak és a repülőgépgyárakban dolgoztak. Minden egyes kommunista „sejt” keretében egy GPU-ügynök működött és minden kommunista szervezet a cseka-szervezet nyilvános, vagy titkos megfigyelése alatt állt. Annak utasításait szinte katonai pontossággal hajtották végre.

A munka több irányban oszlott meg. Különböző ügyosztályokat rendszeresítettek, amelyek közül a legfontosabb a titkos bizalmas ügyosztály volt. Működött azonban ezenkívül hadügyi, tengerészeti, diplomáciai, munkaügyi, ipari, kereskedelmi, közoktatásügyi ügyosztály és vadamennyi ügyosztály a legcsekélyebb kapcsolatban sem állott a másikkal. Még az ügynökök sem ismerték egymást. Az utasításokat minden esetben az ügyosztály vezetője adta ki. Ő is vette át a jelentéseket és utalta ki a fizetést.

Bizonyos napokon azután valamennyi jelentést dr Valerio ellenőrizte és küldte tovább Moszkvába, a nagykövetség „diplomáciai futárával”, aki ebben az esetben nem volt egyéb, mint a GPU ügynöke.

A cseka-szervezetek legfőbb munkája a sztrájkok és bérharok előidézése volt. Dr Valerio maga említette nekem egyszer megdöbbentő cinizmussal:

— Figyelje csak meg, hogy minden állam, amely elismeri a szovjetet, azonnal a legkülönbözőbb gazdasági és ipari nehézségekkel, válsággal és zavarokkal találja magát szemközt. Ez nagyon érthető, mert a szovjet elismerése nagy mértékben megkönnyíti a munkánkat. A jelentéseinket akadálytalanul tehetjük meg és ugyancsak zavartalanul vehetjük át a szükséges pénzeket és utasításokat. Így azután semmi nem akadályozza meg a moszkvai központi intézőbizottsággal való közvetlen kapcsolatunkat. Pontos megfigyelés alatt állanak a külföldi:

azonban a legtöbb esetben egyszerű emberek és távolról sem rendelkeznek az enyémhez hasonló összeköttetésekkel.

Az első feladat, amellyel megbízott a GPU párizsi titkos szervezetének vezérügynöke, összes hivatalbeli ismerőseim személyi adatainak pontos beszolgáltatása volt. Nem volt elég, hogy a legcsekélyebb részletekig kiterjedő személyleírást adjak róluk, arra is szükség volt, hogy ismeressem, már amennyire lehet, az egyéniségüket és jellemüket, hibáikat és szokásaikat, jó tulajdonságaikat és szenvedélyeiket. Minden olyan adatot, amit „botrányokozás” céljaira esetleg kihasználhattak volna — külön megfizettek. Eppen fév külön figyelemmel kellett kísérnem a megvesztegethető elemeket, olyanokat, akiket pénzzel meg lehetett volna vásárolni, hogy esetleges segédkezet nyújtsanak a bolsevizmusnak Franciaországba való mielőbbi elterjesztésére.

Ereztem, hogy munkám veszedelmesebb része csak most kezdődik. Két irányban dolgoztam: a Sureté-Generale és most már a GPU számára is. Legfontosabb, hogy megnyerjem dr Valerio teljes bizalmát, mert jaj nekem, ha megveszeli, hogy ellenkém-szolgálatot teljesítek. A GPU nem késlekedik. Azonnal lesújt a bosszújával és minthogy önmagát is ellenőrző, az ügynökeinek eszén túljárni nem csekélység.

A Sureté-Generaleban természetesen mind a két hivatali főnökömmel jelentkeztem. Most tűnt ki csak a maga teljességében, hogy milyen két csavaros eszű, okos, széles látókörű férfiú mind a kettő. Ők maguk siettek a segítségemre és olyan pontos információkat adtak a különböző tisztviselőkről, hogy dr Valerio bizalma nőttön-nőtt irányomban.

Igy azután előbb, mint magam is reméltem volna, sok mindent sikerült megtudnom a GPU-ról, erről a végtelen sötét és titokzatos földalatti szervezetről, amely céltudatosan folytatta munkáját Franciaország aláaknázására.

államok moszkvai nagykövetei is. A szovjet-fővárosban élő diplomaták magától értetődően a szó szoros értelmében ki vannak szolgáltatva a csekának folytonos és szűnet nélküli való megfigyelésének, de a szovjet ezzel még nem éri be.

Megfigyelteti a saját nagyköveteit is! A szovjet-diplomata soha nem tudja, a nagykövetség melyik tisztviselője — talán éppen az őt kiszolgáló inas az — aki ebben az esetben a GPU „szeme” és aki a nagykövet minden egyes kijelentéséről azonnal jelentést küld a harmadik internacionálé kominternjének, amelynek ügynöke a világforradalmat előkészítő GPU.

(Folytatjuk.)

Értékes lelkikönyvek:

- Müller Lajos S. J.: A JÓ ISTEN.
Isten végtelen irgalmáról irt értékes, színes, felemelő és gyakorlati munka Ára 70 lei
- Müller Lajos S. J.: ISTEN KEZÉBEN
Az Isten akaratára hagyatkozás művészetére tanít az élet minden változatában Ára 120 lei
- Csávossy S. J.: EGYÜTT A MESTERREL
A Jézus Szíve-tisztelet szellemében feldolgozott lelkigyakorlatos témák. Lelkigyakorlatra, napi elmélkedésekre is elsősorú Ára 110 lei
- Csávossy: A NAGY KIRÁLY NYGMOKAIN
A lelkigyakorlatok II. hetének anyaga, teljesen kidolgozott elmélkedésekben. Napi elmélkedésekre is igen kitűnő Ára 235 lei
- Dr Schmiedt Béla: LEKLET AZ ÉLETBEI
Lelkigyakorlatos témák megkapó, mesteri feldolgozása, modern példákban Ára 110 lei
- Blázovich Jákó O. S. B.: A LEGFÁJÓBB VALSÁG
A modern család válságáról bravuros ügyességgel, értékes, finom, az intelligenciának szánt munka Ára 60 lei
- Wagner: A NAGY KIRÁLY KATONAI
Szentül élt világi fiatalemberek mély lelkiséget sugárzó életrajza Ára 60 lei
- Kaphatók: a Magyar Lapok könyvosztályánál.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal
és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 800, félévre 400
negyedévre 210, egy hónapra 70 le.

Magyarországon: Egész évre 90 P, félévre 45 P, negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
Telefon: 27.

Felelős szerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**
Cluj-i szerkesztő: **dr. Sulyok István**
Cluj, Piata Unirii 13.

Kéziratokat sem ösztönk meg és nem adunk vissza.
Csak a válaszlevegőre válaszolunk.

Időjárás

Az időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Átmeneti javulás. Éjjel és holnap szél és köd. Ujabb eső és havasodás. A hőmérséklet alacsony fekvésű helyeken nem változik, a hegyekben havazás várható.

XI. Ince pápa szobrának leleplezése a helyorségi templomban. Budapestről jelentik: Vasárnap délelőtt leleplezték le XI. Ince pápa, Budavár felszabadítója szobrát, a Szent Kapisztrán János helyorségi templomban. Az ünnepélyen Röder honvédelmi miniszter, katonai előkelőségek és a katolikusság sok számottevő tényezője megjelent.

Bolgár újságírók Budapestben. Budapestről jelentik: A bolgár sajtó képviselőinek egy csoportja Jordan Metskarov, a bolgár újságíró-egyesület elnöke, Todor Kozurcharov volt miniszter, a Slovo elnökgazgatója, Borisz Andrej bolgár helyettes sajtótűnök, Daniel Krapcsev, a Zora igazgatója vezetésével, amely Varsóban a lengyel újságíró-egyesületeket látogatta meg, hazafelé utazva, Budapestre érkezett. A bolgár újságírók tiszteltetere Dr. Durugy Ferenc, a külügyminiszterium sajtóosztályának helyettes vezetője villásreggelit adott, amelyen résztvett Stoilov bolgár követ és a budapesti bolgár követség tagjai is.

Baldwin angol miniszterelnök balesete. Londonból jelentik: Baldwin angol miniszterelnök vasárnap gépkocsi-kirándulást tett, amely balesettel végződött. A miniszterelnök gépkocsija felfordult. A miniszterelnök kisebb horzsolásokkal menekült, gépkocsija azonban teljesen összezúzódott.

Dr. NAGY SÁNDOR HALÁLA. Aradról jelentik: Dr. Nagy Sándor, az aradi Magyar Párt alelnöke szombaton délben az aradi törvényszéken, ahol egy polgári perben tanuként hallgatták ki, hirtelen összeesett s meghalt 65 éves korában. Dr. Nagy Sándor az aradi közélet egyik előharcosa volt s bár régebb ideje betegkedett, halála városszerte általános megdöbbenést keltett. Híres, nagy perek ügyvédje volt, mindég igaz ügyeket védett és az igazságot harcolt s a sajtóban is tevékeny munkát fejtett ki az igaz magyar ügyek érdekében. A kiváló ügyvédet igen kiterjedt rokonság gyászolja Magyarországon is. Temetése hétfőn délután volt, zenei kísérettel.

A Cluj-i Munkakamara első igazgatósági tanácsulása. Saját tud. Vasárnap tartotta Clujon első közgyűlését a Munkakamara új igazgatótanácsa. A titkár jelentésének felolvasása után megválasztották a különböző bizottságokat és a Munkakamara képviselőtársaságát. A munkásbiztosítóhoz, a megyéhez és a városhoz kiküldendő megbízottakat. Amikor a városhoz kiküldendő megbízott megválasztására került sor, a munkások és az iparosok is a maguk jelöltjét akarták kiküldeni. Végül hosszas vita után, szavazás során a munkások győztek. Az iparosok erre a megyéhez és a munkásbiztosítóhoz kiküldött jelöltjeik megbízatását visszavonták. Ezután elhatározták, hogy a Cluj-i ipartestület adósságainak kifizetésére (amely most a Munkakamarára szállott át), kölcsönt vesznek fel és kérik fogják a munkügyi miniszterium hozzájárulását is.

Magyar szücsmester villáját robbantották fel a spanyol gránátok Madridban. Budapestről jelentik: Almási Jenő Budapestről elszármazott 28 éves szücsmester Madrid ostroma közben meghalt. Hat évvel ezelőtt a spanyol légióba állott, később megszédte magát és villát építettett Madrid egyik villanegyedében. A város ostroma közben teletalálta érte a villáját és Almási Jenő feleségével együtt benne égett.

Zürichi zárlat. Párizs 20.21, London 21.25, Newyork 434.62, Brüsszel 73.60, Milánó 22.92, Amsterdam 234.80, Berlin 175, Bécs — schilling 77.85, Prága 15.40, Varsó 81.90, Belgrád 10, București 325.

A gyógyszerészetben is van haladás!

Az orvosi tudományokkal párhuzamosan a gyógyszerészet is napról napra újabb készítményeket produkál. Minden felfedezést felhasznál, hogy az emberiség harcát a betegségekkel szemben sikeresen vívhassa meg. Nem marad meg a régi, elavult módszereknél, hanem újakat keres és talál. A székrekedés is komoly betegség. Régekte mindenféle „házi szerrel” próbáltak rajta segíteni. Ma rendelkezésünkre áll az ARTIN, ez a valóban modern hashajtó, amely egyesíti magában mindazon tulajdonságokat, amelyekkel a jó hashajtónak rendelkeznie kell. Artin a gyógyszerészet vívmánya. Ha hashajtóra van szüksége, szedjen Artint! Hatása biztos és enyhe, a befeketést tökéletesen kiüriti.

Artin A DR. WANDER ÜZEMEK KÉSZÍTMÉNYE

Négy és félmillió pengőt gyűjtött öt év alatt a Katolikus Karitás. Budapestről jelentik: Öt esztendeje, hogy a Katolikus Karitás munkája megindult. Azóta a szeretet leleményességével minden hathatós eszközt igénybe vett, hogy a főváros katolikussait a munkaképtelen inségesek segítségére megszervezze. A könyvek letöltésén és az elesettek emberi felemelésén 40 szervezet és 627 munkatárs dolgozik: ellenszolgáltatás nélkül. Ebben az évben 17.000 család havonta 211.600 pengőt adott. Az öt év alatt 4.609.226 pengő, rengeteg ruhanemű és élelmiszer gyűlt össze a Katolikus Karitás céljaira.

Eltűnt a júl-völgyi szélhámos. Vulcan. Saját tud. Két év óta szélhámoskodik a júl-völgyében egy állítólag Kollarich András nevű agyén. aki mozdonyvezetőnek is kiadja magát. Ez a szélhámos már két év előtt a hatégi plebánián csalt ki kisebb összeget, majd a vucani plebánián és másoknál szintén kisebb-nagyobb összegeket csalt ki különböző mesékkel. Most ismét a júl-völgyében szélhámoskodik, de a vulcani plebánián felismerték s erre kérést adott a csendőrség körözni, de bárhol jelentkeznek, adják át a csendőrségnek.

BÁZELBEN KIZÁRTÁK A KOMMUNISTÁKAT AZ ÁLLAMI KÖZIGAZGATÁSBÓL. Bernből jelentik: A bázei kantonban népszavazást rendeztek afölött a törvényjavaslat fölött, amely a kommunistákat kizárja az állami közigazgatásból. A törvényjavaslatot jóváhagyták.

*** Gyomor- és bélbajoknál, a máj és az epeutak megbetegedéseinél,** reggel felkeléskor egy pohár valódi „Ferenc József” keserűvíz kortyontként elfogyasztva remek természetalkotta hashajtó! Az orvosok ajánlják.

Katasztrófa fenyegette a Rapidot. București-ből jelentik: A Braşov és Bucureşti közötti vasútvonalon kishíjján borzalmas vasúti szerencsétlenség történt, amelyet csak az utolsó pillanatban sikerült elhárítani. A 21. számú Rapidvontat a braşovi állomásról mintegy huszperces késéssel indult el. A vonat teljes sebességgel haladt Apata és Augustin állomások között, amikor ugyanazon a sinen ugyancsak teljes sebességgel egy gyorsvonat közeledett vele szemben. A két állomás közötti órház órét még idejében értesítették távbeszélőn, hogy állítsa meg a nyílt pályán a két vonatot. Az ór azonnal jeleket adott le a vonatvezetőknél, akik erősen fékeztek. A két vonat egymástól mintegy másfél méterre megállott és így a szerencsétlenséget sikerült elhárítani.

Halálozás. Turdán hosszas, súlyos betegség után 62 éves korában elhunyt özv. dr. Bocz Vilmosné szül. Vitus Ida. A megbetegült Turda társadalmának igen értékes és népszerű tagja volt. Temetése általános nagy részvét mellett ment végbe.

Turi és domahidi Thury Pál okleveles gyógyszerész és földbirtokos 30 éves korában Siniben meghalt. Temetése szombaton volt igen nagy részvét mellett. A kiterjedt Thury és tótfalusi Both családok gyászolják.

Öngyilkos munkásnő. Nagy Pirocska 18 éves asszony, az oradeai Tipografia Romaneasca munkásnője hétfőn délelőtt a nyomdában hirtelen rosszul lett. A mentők beszállították a bihormegyei központi kórházba. Munkatársai szerint a fiatal asszony öngyilkossági szándékai megmérgezte magát. A vizsgálat megindult.

Az Országos Magyar Párt elnöki tanácsa és központi intézőbizottsága ülést tartott

E határozták, hogy több kérdést a parlament elé visznek

Clujról jelentik: Péteken és szombaton a parlament új ülészakára való előkészület végett is, az Országos Magyar Párt elnöki tanácsa és központi intéző bizottsága ülést tartott, melyen a magyar népkisebbség legidősebb kérdéseit vették tárgyalás alá. Az intézőbizottság tiltakozását fejezte ki amiatt, hogy a párt országos nagygyűlése engedélyezését visszavonták. Az intézőbizottság sajnálattal állapította meg azt is, hogy egyes sajtóközlemények a magyar népkisebbség ellen uszítanak, amivel szemben a büntető hatóságok védelmét kívánja. Az iskolai beiratkozások körüli zavarok miatt, továbbá az adóbehajtások túlzási és kíméletlensége ellen is parlamenti előterjesztésekre határozták el magukat. Parlament előtt kívánják szóvátenni a nyugdíjasok, elbocsátott tisztviselők, rokkantak ügyeit, továbbá a közigazgatásban működő időközi bizottságok rendszerének megszüntetését sürgetik. A magyarpárti képviselők és szenátorok azonkívül különös utasítást kaptak arra nézve, hogy a sajtószabadságot érintő kérdésekben erős tevékenységet fejtsenek ki.

Az állampolgárság megállapítása körül is tömegek jelenség az, hogy százazrekre menő azoknak az egyéneknek a száma, kiknek állampolgársági ügye tisztázatlan, s az erre vonatkozó kérések elintézetlenek. Erre nézve is a párt országos intéző bizottsága parlamenti beavatkozást kíván.

Elvi kérdésben is nyilatkozott az intézőbizottsági ülés. A bihormegyei és oradeai párttagozat kérésére megismételte már eddig is elfoglalt álláspontját, hogy nem tesz különbséget keresztény és zsidóvallásu magyarok között, kik magukat a magyarság közösségébe tartozónak vallják.

Az ülés végén Bernády György indítványára kimondották, hogy osztatlan bizalmukról és nagyrabecsülésükről biztosítják ugy a párt elnökét, mint a pártvezetőség tagjait.

Kühár Flóris:

Barlangok, sírok, kupalák Ara 40 lei és portó.

Tanulmányok és utijegyzetek.

Kapható könyvsztályunkban.

"A Vatikán 500 millió lírát aldozta az abesszin háborúra?" Az *Osservatore Romano* legújabb ideérkezett száma a komoly felháborodás hangján foglalkozik a párizsi *"Revue Politique et Parlementaire"*-ben megjelent egyik cikkel, amelyben E. Guillaume azt állítja, hogy a Szentszék legalább 500 millió lírát áldozott a maga részéről az abesszin háború céljaira. Természetesen Olaszország javára. A Szentszék félhivatalosa az ilyen újságírói tevékenységet egyenesen gonoszszágnak minősíti és csodálkozásának ad kifejezést afölött, hogy komolynak mondott lapban ilyen bántó, irányzatos állítások egyáltalán megjelenhetnek.

Ellopták a satumarei új megyeháza kilincseit és zárait. Satu-Mara. Saját tud. A satumarei új megyeháza átadása a befejezés előtt áll. A napokban észrevették, hogy valaki ellopta az összes zárat és kilincset. Jelentést tettek a rendőrségen s a tervelt Savanyu István lakatos személyében sikerült letartóztatni. Savanyu két éve dolgozik a megyeházán s egy éjszaka leérezte a zárat és a kilincset. A lopott tárgyakat Frigeli József házmester lakásán megtalálták. Savanyut és Frigelit átadták az ügyészségnek.

ORVOSNÖK VÉGEZZÉK A CSELEDEK ORVOSI MEGVIZSGÁLÁSÁT. Timisoara. Saját tud. A Katolikus Női Misszió elhatározta, hogy a városi főorvosi hivatalban interveniál: a cselédek előírt orvosi vizsgálatát ezentul orvosnők lássák el.

A gazdagság sem mindég boldogít! Budapestről jelentik: A Lipótvárosi-park 3. számú házában Weiszlovits Bella duggazdag 33 éves elvált asszony magányosan lakott egy négyszobos lakásban. Vasárnap este elküldte a szobalányát és mire az visszatért, asszonyát a konyhában találta holtan. Egy széken ült, szájában a gázvezeték csapja. Négy búcsúlevelet hagyott hátra, amelyekben életuntségét említi öngyilkossága okául.

1 darab nyul 30 lei
Wurst utóda cégénél
Oradea, Bulevardul Regele Ferdinand 7/b.

Elárverezték a salontai Kustyant is. Salontáról jelentik: Mint ismeretes, Salonta város annakidején többmillió kölcsönt vett fel a postatakarékpénztártól. A kamatokat és a tőkét nem fizette meg a kikötött időben és ezért a közel hatmillió tartozásért elrendelték az árverést Salonta város kustyáni birtokára és malmára. A két hónappal ezelőtt megtartott árverésen mindössze három és félmillió lei folyt be. A salontai gazdák erre pótlajánlatot adtak be és ezen alapon tartották meg szombaton új árverést. Az árverést röviddel kilenc óra után nyitotta meg Campian János dr közjegyző. Először a város tulajdonában levő földek kerültek árverésre. A földekért nagy versengés támadt. A legtöbbet 673 holdat Deutch Aladár oradeai kereskedő vette meg 2 millió 841 ezer leiert, 154 holdat 620 ezer leiert dr Asztalos Sándor clujai ügyvéd vásárolt meg. 30 hold 106 ezer leiert Sava Jon salontai gazda tulajdonába jutott, míg 250 hold 1 millió 441 ezer leiert Bica Lajos szenátor és George Alexandru kezébe került. A malomra három ajánlattevő volt: Bica, Dancea és Asztalos dr. A malom végül 1 millió ötven leiert Danceaé lett. Ezzel az árverés be is fejeződött, mivel a befolyt összegek fedezték a postatakarékpénztár követelését.

RÁKÓCZIRA VONATKOZÓ OKMÁNYOKAT TALÁLT EGY BELGRÁDI TANÁR. Belgrádból jelentik: Dr Csorvics Vlada belgrádi egyetemi tanár a dubrovniki könyv- és irattárban II. Rákóczi Ferenc szabadságharcára vonatkozó nagyjelentőségű okmányokra bukkant. Ezek az okmányok azt bizonyítják, hogy a dubrovniki köztársaság anyagilag is támogatta Rákóczi szabadságharcát.

Rövid hírek Turdáról. Saját tud. A görögkeleti lelkészek országos egyesülete Turdán nagygyűlést tartott, amelyen Bălan metropolit, több püspök és mintegy 200 lelkész vett részt. A vendégeket a városi tanács élén dr Gantiu Iuliu polgármesterrel ünnepélyesen fogadta. — Dr Chirilla munkaügyi inspektor elnöklésével nagy érdeklődés mellett tartották meg a városi házban disztermében a munkakamara újjászervező gyűlését, amely megválasztotta a kamara új vezetőségét. A gyűlés elnökké Ursu Dionisiu ügygyári művezetőt, alelnökké Széman József pékmestert és Kiss János könyvkereskedőt választotta meg. — Jódy Károly színházgató november 7-én megkezdte Turdán 8 hetes őszi-telei idényét, amely a közönség érdeklődéséből ítélve, sikeresnek ígérkezik.

"Most tapsoljatok!" A világsajtó már hirt adott arról a minősíthetetlen vandalizmusról, amellyel a spanyolországi vörös milícia "kivégezte" Madrid közelében, az Angyal-dombon felállított hatalmas és világhírű Krisztusz-szobrot. Az elvetemült csöcselék puskákkal környéskörül állotta a szobrot s felváltva addig lötték a vörös katonák a szobrot, míg teljesen össze nem roncolták. Erről a "hőstettéről" természetesen felvételt is készítettek. A napokban a newyorki Broadway egyik mozgószínházában a heti híradó során ezt a hőstettet is bemutatták. Előzően sorra peregettek le Mussolini, Hitler, Stalin, Roosevelt, Kemal pasa, stb. képei és a nézőközönség tapsolt a képeknek, vagy kifütyölte azokat, aszerint, hogy milyen érzelmekkel viseltetett. Utolsó kép volt a heti híradóban a fenti "kivégzési" jelenet. Alig hogy az újsághól már jól ismert látomány a mozi közönség elé tárult, halálos csend ült az előbb még hangos nézőtérre. És ez a csend akkor sem szakadt meg, amikor a fagyasztó némaságba egy hang szólt bele: "No, most tapsoljatok, emberek". Senkinek sem volt kedve tapsolni...

Jól bevezetett Penzio Sovátán

szép fekvéssel, 18 kifogástalanul berendezett szobával, étterem, konyha, pince, stb., eladó, vagy esetleg bérbeadó. Irásbeli érdeklődéseket RUDOLF MOSSE S. A. Sibiu, továbbít.

"Rezgés-szakértő" hallgat meg a vizsgálóbíró a Rákóczi-uti házbeomlás ügyében. Budapestről jelentik: A Rákóczi-uti házbeomlás ügyében még mindig folyik a vizsgálat. A szakértők, akiknek a vizsgálóbírói intézkedés folytán hatvan nap alatt kellett volna betervezniük szakvéleményüket, még nem készültek el munkáikkal s újabb haladékokat kértek a vizsgálóbírótól. Most újabb szakértők bevonását határozták el: rezgés-szakértőt kérnek a műgyetemről, akinek azt kell majd megállapítania, hogy milyen szerepet lehetett a járműveknek a Rákóczi-uti házbeomlás körül. Az ügy bünyői részében az Ingtalanbank védekezése alapján most hallgatták ki a Fehér és Dános építész cég mintegy harminc tanuját.

Borbélysztrák fejeget Sigheten. Saját tud. A sighet-i borbélymunkások munkaadóiktól bér-emelést kértek s egyezkedő tárgyalásra ültek össze. Érdekeiket nem sikerült közös nevezőre hozni, mire a munkások a tárgyalásokat megszakították és bejelentették, hogy a satumarei munkaügyi felügyelő közbelépése nem oszlatja el az ellentéteket, leteszik a munkát.

Öt éves kisfiú a székér kerekai alatt. Vulcan. Saját tud. Simon Illés itteni 5 éves gyermeket az óvodából menet elütötte egy székér, amelynek kerekai a gyermek mellkasán haladtak keresztül. Mire a kisfiút kórházba vitték, meghalt. A járművet hajtó Márton András nevű asztalos-legényet letartóztatták.

Hősök emlékünnepe Londonban a fegyverszünet évfordulóján

Eduard angol király ezen a napon óriási koszorút helyezett el a hősök emléksobrán. Képünkön Mary özvegy királynéval, édesanyjával távozik az ünnepségről. Balról Sir John Simon belügyminiszter

*** Influenza, spanyoljárvány, torokgyulladás,** az orr és garat elnyálkásodása, a mandolák megbetegedése, valamint izületi hájak vagy tüdőcsuchurut esetén gondoskodjék arról, hogy gyomra és belei a természetes "Ferenc József" keserűvíz használatával gyakran és alaposan kitisztíttassanak. Közkórházak főorvosai megállapították, hogy a **Ferenc József** víz lázzal járó fertőző betegségeknek is nagy szolgálatot tesz a szenvedő emberiségnek. Az orvosok ajánlják.

Ujabb két templomrablás. Diciosanmartin. Saját tud. A templomrablások megint napirenden vannak. A napokban Tarnava-Mica megyében egyszerre két helyen is garázdálkodtak a templomrablók éspedig Sileu és Herepea községekben. Mindkét helyen a görögkeleti templomot fosztották ki a gonosztevők. Előbbi helyen különböző kegytárgyakat vittek magukkal, az utóbbi helyen pedig a perselyek tartalmát.

ELKÜLÖNITIK A LEÁNYISKOLÁKAT A FIUISKOLÁKTÓL. Timisoara. Saját tud. A tanfelügyelőség közölte a helybeli állami elemi iskolák tanerővel, hogy a leánytagozatokat teljesen elkülönítik a fiuiskoláktól. Leányiskolákban csak tanítónők taníthatnak. Timisoaran így egy önálló állami elemi leányiskola helyett hat lesz; öt ilyen iskola eddig csak mint tagozat állt fenn.

Filmet készítenek Coroiuról. Băcăuból jelentik: November 20-án kezdik Băcăuban a Coroiu-per fő tárgyalását. Hír szerint egy nagy külföldi filmvállalat filmet akar készíteni a híressé vált bandita életéről és ezért az esküdtszéki tárgyalásra is elküldi embereit. Egyelőre még nem lehet tudni, hogy a hatóságok engedélyezik-e a tárgyaláson a filmfelvételeket.

A magyarországi külkereskedelmi hivatal elnökének autókatasztrófia. Budapestről jelentik: Serbán Iván, a külkereskedelmi hivatal elnöke, feleségével és nevelt fiával autókirándulásra indult a főváros környékére. A gépkocsit a flu vezette, aki Békésmegyér közelében ki akart kerülni egy kerékpárost, de olyan hevesen fordította a kormányt, hogy a gépkocsi az árokba zuhant. Serbánt súlyos sérülésekkel szállították egy fővárosi szanatóriumba, felesége és fia csak könnyebben sebesültek.

*** A nők után megfordulnak a férfiak, hogy gyakran kellemtlenül családjanak, mert a mozgás, tánc, sport gyakran visszataszító testzajot okoz. Többnyire mi magunk nem is érezzük, mert az ember szaglászervei mindennemű saját szag iránt eltompulnak, képtelenek vagyunk a másokat zavaró kellemtelen illatot észrevenni. Nem akad senki, aki fel meri hívni figyelmét erre a kinos állapotra. A bajt megelőzendő, ajánlatos minden alkalommal, mely izzadsággal jár, szagtalanító és frissítő valódi LYSOFORM lemosást használni. A biztos hatása és megbízható LYSOFORM csak zárt üvegekben valódi, kimérve pem kapható.**

Megjelent a "Jóbarát" novemberi száma. Az egyetlen romániai magyar ifjúsági lap novemberi címlapján Fáy Andrásnak, a 150 évvel ezelőtt született sokoldalú írónak és költőnek arcképét közli. Tartalmából kiemelhetjük a következőket: Baráth Béla dr: Szolidaritást! — Rác József: Fáy András. — Ifj Xántus János: Aranykoporsó. — Kósa János: Egyedül. — Szomorú jubileum. — Az uszóverseny-győztese (kép.) — Illyés Sándor: Hogyan kormányozzák a repülőgépet. — Auber-mann Péter: Lisieux. — B. J.: Szól a lélekharang. — Pusztai Sándor: Miniaturák a vörös "Paradicsomból". — Reissel Artur: A halott költő — Tábori Pál: A mafekingi fiúk. (Folytatás regény, 3. közlemény.) — A preres üzenete. — Cserkészrovat. — Fakadó rügyek. — Bukovszky László: A szent gyerek. (Vers.) — Hivatalos jelentés a spanyol borzalmakról. — Meleghang, erőteljes szavakkal szól a Jóbarát az iparos és kereskedő ifjakhoz: — "Fiuk felettünk huzzák a lélekharangot... Vigyázzunk, ha nem akarunk Spanyolország sorsára jutni — dolgozzunk a munkásságért — hogy elhalgattassuk az életünk felett szóló halálharangot." A Jóbarát keblére öleli most már nemcsak a diákeágot, hanem a magyar iparos és kereskedő ifjakat is, akiknek kötelességük viszonzni ezt a szeretet. A Jóbarát megrendelhető: Cluj, Str. Kogălniceanu 2. Előfizetési ára egész évre 150 lei. Egyes szám ára 14 lei.

Figyelem!

Legolcsóbb perzsa szőnyeg beszerzési forrás, rendelésre és készre. Mindenféle gyapjú fonalak és felváltó anyagok, mintázott és festett szálkaszőnyegek nagy választékban. Hozzávaló sodrott gyapjú fonalak minden színben csak a "FORTUNA" szővőműben szerezhető be. Oradea, Strada Vlăhuța 4. szám, az udvarban.

SPORT

Döntetlenek napja

Vereséget szenvedett a tartalékos CAO a Ripensiától. A cluji csapatok győzelmes vasárnapja

A Nemzeti Bajnokság utolsó teljes fordulója több váratlan eredménnyel zárult. Legváratlanabban a cluji csapatok nagy gólarányú győzelmével jött, de főleg a Victoria győzelme az Oboron. Ezt a vasárnapot azért bátran nevezhetjük a döntetlenek napjának, mert három találkozó döntetlenül végződött. A nagy érdekkló-déssel várt Ripensia—CAO rangadót a profik nyerték és ezzel a győzelmükkel be is fejezték őszi szereplésüket. Jelenleg még 14 ponttal az első helyen állnak, de a Vénus veszett pontok tekintetében jobban áll és ha utolsó mérkőzését november 21-én Bucarestben megnyeri a Kinizsi ellen, úgy elrabolja az első helyet a bajnokcsapatától, sőt egypontos előnyre is tesz szert.

A forduló részletes eredményei egyébként a következők:

Gloria—Crisana 1:1 (1:1).

Oradea. Bíró Bársu. Egyenlő ellenfelek küzdelme, amely megérdemelt döntetlent hozott. Góllövők Mercea illetve Pfeiffer. A Gloriából Mercea, Fritsz, Theimler és Varjassy, a Crisanából Zaborszky, Klein, Pintye és Szőke tünt ki.

Vénus—CFR 1:1 (0:0).

Bucuresti. Bíró Kroner. A fővárosi rangadót nagy érdeklődés előzte meg és több mint 10.000 ember volt kint a mérkőzésen. Először a CFR támadott veszélyesebben, majd a Vénus vette át az irányítást, de eredményt csak szünet után értek el. P. Válcov gólját azonban Lengher egyenlítette.

Ripensia—CAO 3:1 (2:1).

Timisoara. A zöld-fehérek Bodola és Krausz helyén tartalékosan álltak fel és bár egyenlő ellenfelek voltak, a szerencse ellenük fordult.

Rónay már a negyedik percben a CAO-t juttatja vezetéshez. Bindea azonban egyenlít, sőt vezetést is szerez. Szünet után a CAO startol, de egy indokolatlan 11-esből mégis a Ripensia ér el gólt Zombory révén. A Ripensia legjobb csapatrésze, éppúgy mint a CAO-é, a fedezetsor volt. A zöld-fehérek csatársora azonban csődöt mondott.

Victoria—Unirea Tricolor 6:1 (4:1).

Bucuresti. Bíró Bartolomeu. A Victoria kitűnő játékkal érte el nagy győzelmét az Unirea Tricolor otthonában. Pojár edző nagy sikerének tudhatjuk be a fiatal erőkből összeállított csapat fényes szereplését. Góllövők: Căpusan (3), Cociuban (2) és Muntean I. illetve Sony Niculescu.

Universitatea—Kinizsi 6:1 (2:0).

Cluj. Bíró M. Niculescu. Az „U” könnyen érte el hat gólját a teljesen letört timisoarai együttes ellen. Góllövők: Szaniszló I. (3), Benkő, Paunescu és Ploesteanu illetve Klimek.

AMTE—Juventus 0:0.

Arad. Bíró dr Ciurel. Főlényben volt az AMTE, de a Juventus védelme jól működött.

A fenti forduló után a bajnokság állása a következő:

1. Ripensia	11	7	—	4	33:23	14
2. Venus	10	5	3	2	31:15	13
3. C. F. R.	10	5	2	3	26:15	12
4. Gloria	9	5	1	3	18:14	11
5. Victoria	10	5	1	4	22:21	11
6. AMTE	10	3	4	3	14:12	10
7. C. A. O.	9	4	1	4	19:19	9
8. Crisana	9	4	1	4	18:18	9
9. Universitatea	10	4	1	5	18:24	9
10. Kinizsi	9	3	—	6	17:32	6
11. Juventus	9	2	2	5	16:24	6
12. Unirea Tric.	10	2	2	6	21:36	6

Belföldi sporteredmények

B) Liga:

Nyugati csoport:

Satu-Mare: Olimpia—TMAC 3:1 (1:0).
Craiova: Craiu Jovan—CFR Simeria 3:2 (1:1).
Lugoj: Vulturii—Törekvés 6:1 (2:0).
Alba-Julia: Jiul—Unirea 2:1 (1:1).
Tg.-Mures: Mures—Victoria 6:0 (3:0).
Sibiu: A Soimii—Phönix elmaradt. A két pontot a Soimii kapja.

Keleti csoport:

Bucuresti: Victoria—Maccabi 2:1 (0:0).
Cernauti: Dragos Voda—Sporting 5:2.
Braşov: IAR—DVA 8:1.
Braila: Franco Romana—ACFR 4:1.
Jasi: Textila—Sp. Studentesc 2:1.
Ploesti: Tricolor—Jahn 1:0.

C) Liga:

Resita: UDR—Minerul 3:0 (1:0).
Timisoara: Progresul—Fulgerul 2:0 (0:0). — Banatul—Politehnika 3:3 (2:1).
Lugoj: LMTE—Olimpia 5:2 (1:1).
Brad: Mica—RMTE 3:1 (1:1).
Baia-Mare: Tricolor—KAC 4:1 (3:1).
Sibiu: HTV—Fraternitas 3:1 (1:1).
Blaj: Patria—Blaj 5:0 (3:0).
Campia-Tursi: Sodronyipar—Ariesul 2:1 (1:0).

Kerületi bajnokságok:

Timisoara: Vulturii—Bohn 3:2 (1:0). — Patria—Rapid 4:0 (0:0). — Törekvés—Freidorf 1:1 (0:0). — Fratelia—ZsSE 1:1 (0:0). — CFR—Galvani 1:0 (1:0).
Jimbolia: Hertha—Venus 4:0 (1:0).
Arad: Spárta—AAC 1:1 (1:1). — Transilvania—Soimi 0:0. — Astra—Hakoah 4:3 (4:0).
Cluj: Kunc—Turne-Torie 16:0 (4:0). — Napoca—Reuniunea 2:1 (0:0). — Echo—Hagibor 2:2 állásnál félmaradt, botrány miatt.
Satu-Mare: Aurum—CFR 2:1 (0:0). — Osava—Sámson 6:0 (4:0).

Nagy meglepetés

Németország—Olaszország 2:2, 2:1

—A németek is tudnak küzdeni—

Berlinből jelentik: 108 ezer néző előtt a svéd Eklöv bíraskodása mellett rendkívül érdekes mérkőzést vívott egymással az Olimpiai Stadionban a német és az olasz csapat.

Németország: Jakob — Münzenberg, Munkert — Janes, Goldbrunner, Kitzinger — Elbern, Gelesch, Siffling, Szepan, Urban.

Olaszország: Olivieri — Monzeglio, Allemandi — Serantoni, Andreolo, Varglien II. — Pasinati, Perazzolo, Piola, Ferrari, Colaussi. A játék első félórája a megszokott képet mutatta: az olasz csapat főlényben volt, a vezetést is megszerezte. Azután a németek letetkőzték kezdeti idegességüket és nemcsak egyenlítőni tudtak, de a vezető góllhoz is volt erejük. Szünet után is német főlény jegyében folyt tovább a játék és csak az utolsó negyedórában kerekedtek felül ismét az olaszok. Ekkor azonban már a német védelem is megtalálta a szívét. Hiába volt az azurkék csatárok minden erőfeszítése, a mérkőzés döntetlen maradt. A gólokat Siffling (2) illetve Colaussi és Ferrari szereztek.

Flammarionra emlékeztető, de annál még lenyűgözőbb stílussal és érdekesebben megírt népszerű tudományos könyv

Lenz János S. J.:

AZ EGEK HIRDETIK

A szerző egyike Közép-Európa legképzettebb csillagászaival. Könyvében nagyszerű lendülettel mutatja meg a világru hihetetlen és fantasztikus titkait. Sok képpel, nagyon szép kiállítással.

Ára 95 lel és 15 lel portó.

Kapható: KÖNYVOSZTALYUNKNAL.

A haladás korszaka

Mikroszkop fölél hajolva a világ legkülönbözőbb táján ezer és ezer szaktudós vizsgálja fel-szeletelt állati és emberi agyvelők tizezeit. A gyakorlati pszichofizika, pályaválasztási, gyógy-pedagógiai szaktudósok, pszihotechnikai pszihoterápai, pszihohigiéniai, Pavlov-ista idegkutatók lelkekről írott foliások, könyvtárakat töltönek meg, de hol vagyunk még attól, hogy mindent tudjunk és az alattomos beteszéseket, amelyek szerveinkbe belopóznak, árthatatlanra tessék. De az emberi agy tovább kutat és tovább megy, mint ahogy a nemrégben Amerikában felfedezett ma már világhírű Gastro D. is forradalmasította a gyomormegbetegedések gyógyításának módját 10—15 éve idült gyomor-, bél-, epe-, vese- és máj-bajokat egy rövid kúra (3—4 üveg) teljesen meggyógyítja.

Gastro D. kapható az ország minden gyógy-szerterében és drogériájában, vagy postán megrendelhető 130 lel utánvét mellett Csaszár E. gyógyszerterében, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

Páris—Budapest 2:1 (1:0)

Csak szünet után leküdték bele a magyarok, de a csatársor tehetetlen volt

Párisból jelentik: Budapest csapata vereséget szenvedett tudásban lényegesen gyengébb ellenfelétől. A magyar csapatok újra kiütözték a régi hibák: lassúság, határozatlanság, a technikai képességek tulságba vitt csillogtatása, meddség az ellenfél kapuja előtt, a tudatos taktikának és a küzdőképességnek hiánya.

Leclerg bíró sipjelére így álltak fel a csapatok:

Páris: Hiden — Ortin, Dupuis — Gougain, Jordan, Meurisse — Aston, Simonyi, Gouard, Janin, Máthé.

Budapest: Szabó — Pogár, Bíró — Dudás, Turay, Lázár — Sas, Müller, Sárosi dr, Toldi, Titkos.

Kezdes után főlénybe került Budapest, a 11. percben mégis gólt kapnak be Máthé révén. Ismét a magyarok támadnak, a főlény most nyomozható, de Sárosi dr összekötők nélkül nem bír a franciák védelmével.

Szünet után a lehetetlen csatárok helyett a 9. percben Turay egyenlít. A 23. percben azonban ismét gólt kapnak be, ezúttal Couard révén. Hiden megsérül és kiáll. Még néhány magyar támadás és vége a mérkőzésnek.

Páris csapatából Hiden, Dupuis, Meurisse, az Aston-Simonyi jobbszárny, Couard és Máthé tünt ki. A magyar csapatban csak szürke tagok voltak, kiemelkedők nélkül. Polgár és Dudás érdemel dicsőretet. A csatársor okozta a legnagyobb csalódást.

A Nemzeti rávert az Újpestre

Második helyre ugrott a Phöbus és beleszóllhat az őszi elsősgébe

Budapestről jelentik: A Hungária és a Fereneváros távollétében csonka fordulóit játszottak. Szombaton nagy meglepetéssel zárult a Nemzeti—Újpest találkozó. A lila-fehérek elvérezték s ezzel bajnoki reményüket is elvesztették — őszel. A Phöbus, ha nehezen is, de győzött is így most erősen benne van az őszi elsősgéért folyó küzdelemben. A forduló eredményét a következők:

Nemzeti—Újpest 3:2 (0:0). Elszakodottan játszott az Újpest és ez megbosszulta magát. Góllövők: Molnár (2) és Fenyvassv illetve Kállay és Tóth.

Bocskai—Budafok 6:0 (4:0). A nagy gólarányhoz a Budafok balszerencséje is hozzájárult. Góllövők: Finta (3), Berecz (2) és Telekfi.

Phöbus—Kispest 3:2 (2:1). Érdekes mérkőzés. Rendszertelenül támadott a Kispest. Góllövők: P. Szabó, Szemere (öngól) és Turay II., illetve Déri és Nemes.

Haladás—Elektromos 0:0. Jól védekezett a Haladás, az Elektromos sok jó helyzetet nem tudott kihasználni.

Szeged—Budai „11” 2:1 (1:0). Lendületével győzött a hazai csapat. Góllövők: Ördög és Berecz illetve Keresztes.

III. ker. FC—Er.-So. 2:0 (1:0). Nagy főlényben volt az Er.-So. Góllövők: Tamássy és Vig V.

PERRY — PROFI. Newyorkból jelentik: A világ legjobb tenniszjátékosa, az angol Perry, aki már hosszabb idő óta Amerikában tartózkodik, nem tudott ellendlni a dollár csá-bításának és profi lett. A „Tilden-cirkuszhoz” és egy filmvállalathoz szerződött le.

KÖZGAZDASÁG

„Egységben az erő“

Hogyan alakíthatjuk meg a hitelszövetkezetet?

Hitelszövetkezeti életünkben egyre határozottabban kezdenek a javulás jelei mutatkozni. Szövetkezeteink kezdenek kilábolni abból a kényszerű tespedésből, amibe a konverzió taszította őket és itt is, ott is felcsillannak az új élet jelei. A szövetkezeti munkába vetett hitnek, a szövetkezeti életszemlélet hódításának mind gyakoribb jeleivel találkozunk. Amíg szövetkezeteink egyrésze még mindig tévőn, mozdulatlanul áll a helyén, máshol már új tervek szönek, üzletrészeket gyűjtenek, tagokat toboroznak, a jövő feladataira igyekeznek felkészülni.

Ott, ahol cselekvésre és áldozatra képes szövetkezeti lélek él, ott ma is élet van, mozgás, élelenség, új célok felé való elindulás.

Néhol gazdasági szakcsoportokat szerveznek, betéteket gyűjtenek, állatbiztosító, temetkezési osztályokat létesítenek, máshol közös gépesítés gondolatával foglalkoznak és megindult közben az új kölcsönök folyósítása is. Ahol a szövetkezet vezetősége erős kézzel fog hozzá a szövetkezet újjáépítéséhez, ott rövid időn belül újra gazdag, virágzó szövetkezeti élet lesz.

Az új hitelélet megindulása és a hitelszövetkezetek tevékenységének új kibontakozására fogja terelni azoknak a községeknek és vidékeknek a figyelmét is a hitelszövetkezeti szervezkedés fontosságára, ahol mindaddig a mozgalom nem tudott gyökeret verni. *Hitelre a gazdának mindig szüksége van.* Ha megszorul tavasz felé gabonában, ha elpusztul a jószága, ha adóért szorongatják, vagy ha építkezni akar, földet venni: kölcsönt kell felvennie. De hova fordulhat ma kölcsönért a falusi kisember? A bank nem szívesen ad kölcsönt és ha ad is, nincs tekintettel a kisember különleges helyzetére, ez a kölcsön nagyon sokszor drága és nehéz feltételekhez van kötve. A kölcsönt be kell kebeleznii, ügyvédi, becslési díjakat fizetni, törlesztésért, haladékkérésért be kell járni a városba, csupa újabb költség, mégis megóvatolják a váltóját, ha nem törlesztett pontosan.

A bankkölcsön nem előnyös a gazdának. Önmagán kell tehát segítenie és meg kell alakítania közséje hitelszövetkezetét, ahol minden szükségbe jutott ember olcsó kamattal kaphasson kölcsönt, ahol a felesleges, ideig-óráig nélkülözhető tőkéit legelőnyösebben kamatoztathatja.

A hitelszövetkezet ott van helyben, kéznél van, ha szükség van rá. A tagok sorából választott igazgatóság ismeri a kölcsönkérők vagyoni viszonyait, megbízhatóságát, tudja, ki mire akarja a kölcsönt felhasználni és ezért jobban meg tudja bírálai, kinek mekkora kölcsön folyósítható, mint a városi bank. Nemcsak az anyagi erőt, hanem az erkölcsi fedezetet is tekintetbe veszi.

De a hitelszövetkezet nemcsak előnyös kölcsönt tud tagjainak nyújtani, hanem minden más módon is igyekszik őket gazdálkodásukban támogatni, boldogulásukat elősegíteni.

Szakcsoportjaival elősegíti a közös szükségleteik — vetőmagvak, rézgálic, gazdasági eszközök — beszerzését, vagy terményeik, tej, gyümölcs, tojás, gabona stb. eladását. A szövetkezet a község gazdasági központja és azon van, hogy az élet minden területén ott álljon a tagok mellett.

Ahhoz, hogy egy községben a hitelszövetkezet megalakítható legyen, *szükséges néhány olyan tekintélyes és tevékeny ember, aki az előkészítés ügyét a kezébe veszi.* Ezeknek kell rávenniük gazdátársaikat arra, hogy saját erejükből, kis pénzeik összetevésével hozzanak össze községükben egy pénztárat — hitelszövetkezetet, — amely lehetővé teszi számukra olyan célok elérését, amelyeket egyedül,

erejük gyengesége miatt elérni nem tudnának. Ha sikerült az érdeklődést a szövetkezet alakítása iránt felkelteni és legalább ötvenen (ennyit ír elő a szövetkezeti törvény) elhatározták, hogy a szövetkezetbe üzletrészek jegyzésével belépnek, akkor a „Szövetség“ *Gazdasági és Hitelszövetkezetek Uniójához kell fordulni (Cluj, Str. Memorandului 12.)* alapszabály és további utasítás végett. Ahhoz, hogy valaki szövetkezeti tag legyen, szükséges, hogy legalább egy 500 lei értékű üzletrésszel járuljon hozzá a szövetkezet tőkéjének összehozásához. Ez az üzletrés nem vész el, hanem az illető tulajdona marad és a szövetkezetből való kilépéskor vissza lesz neki fizetve. A befizetés sem kell egyszerre történjék, hanem történhet heti, vagy havi részletekben is. Ilyenformán a legszegényebb ember is befizethet egy-két év alatt egy üzletrészt.

A szövetkezet megalakításában, ugyszintén később a vezetésében a „Szövetség“ Unió tanácsaival, útmutatásaival segítségére van a vezetőségnek.

Tudjuk, hogy az idők nehezek és ezer akadállyal kell megküzdenni. Gróf Széchenyi István, a legnagyobb magyar szerint: „Csak egyesülés és alhatatosság által győzhet a halandó mindenben.“

Hisszük, hogy egyesülés és alhatatosság által mi is meg tudjuk teremteni virágzó, erős, az idők viharainak ellentálló szövetkezeti szervezetünket.

Tüzifa-hiány és drágaság Turdán

Turda. Saját tud. A hideg idő beállta óta általánosan aggasztó a helyzet Turdán a tűzifa-hiány és drágaság miatt. Ez a sivár állapot olyan mértékben állt elő, amilyenre évek óta itt példa nem volt. A tűzifakereskedők raktárai majdnem teljesen üresek, alig van valami csekély eladható tűzifa-készlet, amely a fokozódó keresletet távolról sem elégítheti ki. Ennek oka a fakereskedők szerint az, hogy a tavasz és nyár folyamán alig juthattak vasuti teher-vagonokhoz, amelyekkel Turdára kellő mennyiségű tűzifát tudtak volna szállítani s így csak nagyon keveset raktározhattak, a mi már csaknem teljesen elfogyott. E miatt a városban a tűzifa ára megdöbbentően felszökött. 60—65 lei az ára ma egy mázsa gvenge minőségű vágatlan fának s felvágva 70—75 lei. Ha a helyzet nem javul, vagy szekerekkel nagyobb tömegű fát nem hoznak a városba: a helyzet még rosszabb és kesőbb lesz, mert a városban bár sok háznál földgázzal fűtenek, igen sok házban még mindig fa a fűtőanyag.

A városi tanács most úgy óhajt segíteni a fainészen, hogy megvétel burul erdejéből a turda-cámpeni keskenyvágány vonaton gyorsított tempóban minél több tölgy és bükkfűzfát szállítat be a városba s gondoskodik annak normális áron való árusításáról.

ROMÁNIA EZ ÉVI BÚZATERMÉSE. Bucurestiből jelentik: A legújabb statisztikai adatok szerint Románia ez évi búzatermése összesen 230 ezer vagont tesz ki. A termésátlag hektáronként 1000 kgr.

Országos vásár Turdán. Saját tud. A híres, népszerű Miklós napi turdai országos állatvásár december 3., 4. és 5. napján s a kirakó vásár 6-án lesz megtartva. Az állatvásár felhajtása korlátozva nincs. E nagyvásár most is igen élénknek ízekezik.

CSÖKKEN A ZSÁK ÁRA. Bucurestiből jelentik: A földművelésügyi miniszter tárgyalásokat folytatott a zsákgyárak vezetőivel és abban állapodtak meg, hogy a gyárak tiz százalékkal olcsóbban adják el a mezőgazdákknak. A leszállított áru zsákokat azonban kereskedelmi forgalomba nem bocsátják, hanem csak a mezőgazdasági szövetkezetek, vagy kamaráknál lehet beszerezni.

Bánati sajt

különlegesség érkezett
10 deka 5 lei 1/4 kg. 12 lei

ASZODI-nál Oradea
Sas-palota.

Arcáhidetések

Lakás

Kétszobás
udvari lakás kiadó.
Oradea, Str. Moldova 38

Kapualatti
butorozott szoba, külön előszobával, esetleg ellátással is kiadó.
Oradea, Str. Nicolae Zsiga No. 7.

Két utcai szoba
konyha és mellékhelyiségekből álló lakás kiadó.
Oradea, Str. Leagănului 12. sz.

Kiadó
egyszobás lakás. Oradea, Str. Dimitrie Cantemir 55. és Str. Pavel 17. szám.

Különféle

Őszi
(francia) barack csemétek kaphatók dr. Kaczián Kálmán gyümölcsészetiében, Oradea, Str. Clorđaş 46. sz. a.

Keresek
főzni jól tudó minde-
nest. Cim a kiadóban.

Gyomorégés,
és gyomorsavtúltengés, emésztési zavarok, epe-
haj ellen biztos hatású a Magotin gyomorpor.
Ára 60 lei. Lerakat: Csanda gyógyszerár, Oradea.

Adós-vétel

Egy nagy
Meidinger vaskályha olcsón eladó. Madonna gyógyszerár, Oradea, Sztaroveszky-u.

Hordozható írógép
keresek megvételre akár új, akár használt de jó állapotban levőt. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kérek „Írógép“ jellegre.

Eladó
ebédlő kredenc, asztal és egy 6 karu csillár Oradea, Str. Pasteni No. 37.

MAGAS
árért veszek aranyat, ezüstöt, brilliántot bármilyen mennyiségben. **HERBST** ékszerész Oradea, Bul. Regale Ferdinand No. 3.

Királypálma eladó
25 éves, gyönyörű példány. Oradea, Strada Stramba 2. sz. alatt.

Jókarban
levő télikabát 10—14 éves fiú részére eladó Oradea, Str. Barierii 5.

Egy hangverseny
zongora eladó. Oradea, Str. Brătianu No. 27.

PUHA OLMOT állandóan vesz a Szent László-nyomda r. t. Oradea, Strada Regele Carol No. 5.

A modern leánynevelés

nélkülözhetetlen eszköze a leánylélek problémáival foglalkozó könyv. A világirodalom e téren gazdag termékeiből legkiválóbb sikerű, eléggé nem ajánlható munkák:

Gerely Jolán: A MŰVELT LEÁNY,
emelkedett szellemű tanácsadó az élet és társadalmi érintkezés minden kérdésében, fiatal lányok számára nélkülözhetetlen. **Ára: 110 lei.**

Gerely Jolán: HIVATÁS VAGY ROBOT?
A munka értékelése a krisztusi világnézet szemszögéből. Felemelő, lelkesítő, sok gyakorlati tanácsot nyújtó. **110 lei.**

Gerely Jolán: ADD NEKEM A SZIVEDET.
Serdülő lányoknak kincsetérő munka. A leány legnagyobb problémájáról. A férjhezmenésről szól, okos, finom hangon, lebilincselően érdekes módon. **Ára: 110 lei.**

Gerely Jolán: KI VAGYOK?
A szűzmáriás leánylélek kialakítására páratlan eszköz e könyv. A modern leánylélek minden problémáját lepergeti színes, eleven képekben s felemelő valamennyit a szűzanyás eszme magasztára. **Ára: 120 lei.**

Kapható: KÖNYVOSZTALYUNKNÁL.